

Iskra in tretji svet

V Iskrinem izvozu in uvozu odpade na dežele v razvoju in nevrščene države le nekaj odstotkov naše celotne zunanjetrgovinske menjave. Resda se ta delež veča iz leta v leto, je pa porast daleč pod našimi zmognostmi in pričakovanji, pri vsem tem pa višina menjave ni odvisna le od naših prizadevanj.

Ekonomski odnosi s temi državami so dobili vidno mesto tudi v različnih republiških in zveznih dokumentih, pri čemer naj bi menjavo z deželami v razvoju in nevrščenimi deželami intenzivirali zlasti z večjim združevanjem sredstev za izvedbo konkretnih programov in projektov ter s pospeševanjem vsestranskega sodelovanja.

Navezava tesnejših gospodarskih stikov s temi deželami pa poteka v vse bolj zapleteni in zaostreni krizni situaciji v svetovnem gospodarstvu in mednarodnih ekonomskih odnosih. Za ta položaj je značilen zlasti pritisk vladajočih sil, ki se kažejo v prizadevanjih za okrepitev svojega položaja ob poizkusih reševanja kriznih vprašanj na bistveno nespremenjenih osnovah, in to na račun manj razviti dežel. Pri tem postajajo, lahko bi rekli, transnacionalne družbe, prevladujoča oblika uveljavljanja hegemonije in ohranitve obstoječih družbeno-ekonomskih odnosov in ti veliki naj bi s pomočjo svoje ekonomske moči zadržali dosežani monopol nad viri surovin, nad energetskimi viri, hkrati pa tudi nad transferom znanja in sodobno tehnologijo.

Seveda se temu pritisku in težnjam postavljajo po robu najbolj prizadete pri tem — nevrščene in dežele v razvoju — v svojem boju za svobodo in lasten gospodarski razvoj, za ekonomsko neodvisnost, za enakopravno sodelovanje v mednarodni delitvi dela.

Povsem razumljivo je Iskra v boju za to izredno zanimivo tržišče v neenakopravnem položaju z blokovskim gospodarskim strojem, strojem, ki se na poti do cilja poslužuje vseh prijemov; Iskri je seveda ta monopolistična in hegemonistična „morala“ velikih družb tuja.

Takšno stanje v svetovnem gospodarstvu in mednarodnih ekonomskih odnosih postaja vse bolj nevzdržno, zato je postal boj za vzpostavitev nove ureditve prvorazredno politično vprašanje in gotovo ena izmed najpomembnejših nalog celotne mednarodne skupnosti in zlasti nevrščenih držav in držav v razvoju.

V bistvu gre pri razreševanju vseh teh problemov za svetovni razredni konflikt, za boj za drugačno prerazdelitev presežne vrednosti v svetovnem merilu in s tem za odpravo težkih strukturnih problemov, ki se tičejo vsega človeštva in ki jih v okviru sedanjega sistema mednarodnih ekonomskih odnosov ni več možno urejevati.

Lado Drobež

Na proslavi dneva Iskre je podpredsednica RO ZZB NOV Dragica Rome razvila prapor mladinskega pohodnega „Odrada partizanskih delavnic 99 d“ — mladincev Iskre, PTT in RTV.

DEVIZNI PRILIVI — DEVIZNI REZIMI

Kljub izrednim izvoznim uspehom v prvem polletju se delavci Iskre Commerce borijo s hudimi uvoznimi težavami — 29 milijonov dolarjev izvoznega priliva s konvertibilnega območja — devizna sredstva za Mikroelektroniko in računalništvo še niso zagotovljena. V IC bodo storili vse za še večjo varčnost pri trošenju deviz.

Gibanja v zunanjetrgovinski menjavi v letošnjem I. polletju so pokazala, da se je morala Iskra v tem času vseskozi boriti s pomanjkanjem deviznih pravic za uvoz. Pri vsem tem je nelogično zlasti to, da smo se morali s tem problemom srečevati kljub ugodnim izvoznim rezultatom. Do večjega pomanjkanja deviznega priliva je prišlo zlasti zato, ker so se pojavili novi momenti na področju poslovanja poslovnih bank. Te banke so namreč izredno podaljšale postopek obračunavanja deviznih pravic: z lanskim tretjem tednom se je ta postopek podaljšal na nekako dva meseca. Najhuje se je to podaljševanje poznalo na začetku leta, proti koncu polletja pa se je položaj nekoliko izboljšal. Najbolj kritičen je bil konec maja, ko smo morali v Iskri zaradi neskladja med pridobivanjem pravic in porabo deviznih pravic nekajkrat ustaviti prijavljanje uvoza.

V juniju uvoznih problemov zaradi ugodnejšega deviznega priliva Iskra ni imela, vendar pa se bomo z njimi gotovo ponovno srečali septembra in oktobra, saj plana deviznih prilivov in potreb kaže, da bomo takrat ponovno zašli v težave. Problem bo še dosti hujši zato, ker v devizni bilanci nismo upoštevali deviznih potreb novih temeljnih organizacij — Mikroelektronike in Računalništva.

O številnih problemih s področja Iskrine zunanje trgovine, zlasti o njeni devizni bilanci, je te dni razpravljalo tudi že kolegij glavnih in komercialnih direktorjev celotne sestavljene organizacije. Kolegij je sprejel več pomembnih sklepov za ohranitev devizne likvidnosti, med njimi tudi tega,

Karl Paušer.

da bodo morale Iskrine delovne organizacije trošiti devizne pravice le v sorazmerju z izpolnjevanjem izvoznih obveznosti.

Za našo uvozno dejavnost v letošnjih prvih šestih mesecih so bile značilne tudi številne režimske novosti, ki jih je z januarjem prinesel zunanjetrgovinski sistem. Prva in najpomembnejša novost je bila ta, da so letos zaživele samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino — SISEOT — ki preko samoupravnih sporazumov urejajo odnose na področju uvoza in odliva deviz v tujino. Kakor je treba priznati, da je SISEOT v Sloveniji domala neopazno in brez pretresov začela uveljavljati nove relacije pri ekonomskih odnosih s tujino, tako je tudi treba povedati, da je prav tako z januarjem zavladala

Marjan Henigman novi direktor Iskra America

Marjan Henigman, ki je doslej vodil tehnično področje v IEZE, se je javil ob razpisu za direktorja Iskra America Inc. in bil sprejet. Pred enim mesecem je odšel v ZDA na „ogled“ in primopredajo poslov. Ob kratkem povratku v domovino smo ga prosili za pogovor.

Gotovo ste že preiskali možnosti Iskre v ZDA. Ko sprejemate vodstvo zastopstva, nas tudi zanima, kakšne so možnosti večje prodaje elementov za elektroniko?

Lahko bi rekel, da je položaj za možnosti Iskrinega izvoza v ZDA normalen. Seveda prihaja do nihanj med recesijo in konjunkturo, za zdaj pa bi ocenil stanje za normalno, kakor sem

Marjan Henigman.

že rekel. Važno za vse nas v Iskri pa je dejstvo, da smo slabo konkurenčni zaradi cen. Ameriške cene so nekoliko nižje od evropskih, to je pač posledica visoke avtomatizacije v ZDA, ki gotovo izdelke poceni. Govorim le o konkurenčnosti glede na cene, visoka kvaliteta in zanesljivost pa se v ZDA že predpostavlja. O tem sploh ni debate. Ponudba je tako velika, da so renomirane tvrdke vsega sveta zadovolje standardom in tehničnim zahtevam, zato ameriški kupci lahko izbirajo med najboljšimi izdelki. Za nas mislim, da je važno tudi to, da bomo zagotovili soliden prodajni servis in določeno fleksibilnost, kar v preteklosti ni šlo najbolje. Ima pa Iskra velike možnosti, saj smo jih mnogo že realizirali. Letna rast naše prodaje je okrog 50 %, kar ni malo. Tako bo DO IEZE izvozila v ZDA za 1 milijon dolarjev

(Nadaljevanje na 2. strani)

ISKRENE ČESTITKE ZA DAN VSTAJE!

popolna anarhija na področju blagovnih režimov, ki so še naprej v pristojnosti federacije, oziroma njene administracije. To dejstvo je seveda vneslo v naše poslovanje nemalo problemov in nervoz in ponekod v proizvodnji že pustilo tudi prve negativne sledove. Da je nesreča še večja, je prav pri asortimanu uvoza, kot ga ima Iskra, naj-

več novih pozicij, ki so prišle na restriktivna režima RK in DK (robni kontingent in devizni kontingent). To pa je nujno pripeljalo do tega, da je bila preskrba z uvoznimi materiali — čeprav je bila v globalu v redu in celo nad pričakovanji — asortimansko pomanjkljiva in je že prihajalo do za-

ŠIROKA POTROŠNJA

AKTIVNOST SINDIKATA

Vloga sindikalnih organizacij v OZD se bistveno razlikuje že znotraj Iskrinih delovnih organizacij, toliko bolj pestra pa je slika v celotni Iskri. Vlogo sindikata v DO Široka potrošnja je ocenil dosednji predsednik predsedstva sindikata Janez Rakovec, dolgoletni sindikalni aktivist in uspešen družbenopolitični delavec, ki je veliko pripomogel, da je sindikalna organizacija v Široki potrošnji dosegla sedanjo vlogo — resničnega borca za uveljavljanje z Ustavo in Zakonom o združenem delu opisanem družbenoekonomskem statusu delavca v združenem delu.

„Delovanje sindikata v preteklem obdobju je zajemalo izredno široko in delovno aktivnost. Vključevali smo se na vsa področja gospodarjenja in poslovanja ter družbenopolitičnega dogajanja na ravni DO in SOZD Iskra. Naše vodilo je bilo vseskozi uresničevanje nove Ustave in Zakona o združenem delu.

Sindikat ima nemajhen delež zlasti pri uveljavljanju delegatskega sistema, s katerim smo omogočili delovanje neposrednih proizvajalcev na vseh področjih gospodarjenja in politike na vseh ravneh — od temeljne preko delovne pa do sestavljene organizacije združenega dela pa tudi v družbenopolitičnih skupnostih.

Seveda pa to ni bilo edino področje, kjer smo se aktivirali. Sodelovali smo pri reševanju materialnega in socialnega položaja našega članstva na področju družbenega standarda, delitve osebnih dohodkov, športa in rekreacije.

Vse našete oblike dela je med drugim omogočala tudi sedanja oblika organiziranosti sindikata. Predsedstvo sindikata DO šteje 7 članov, v odboru so zastopane vse TOZD, imamo pa tudi komisijo za šport in rekreacijo. V preteklem obdobju se je odbor sestel na 17 sejah, člani pa so bili prisotni tudi na političnih aktivnih vodstvenih delavcev in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in organov upravljanja DO. Stopnjo angažiranosti članstva prikazuje tudi podatek o zelo visoki poprečni udeležbi.

Poleg članov smo na seje skoraj po pravilu vabili predstavnike samoupravnih in političnih organizacij, vodstvene delavce in skrbeli za informiranje vseh članov Široke potrošnje o našem

delu. Člani odbora so na sejah sodelovali pri skupnih odločitvah in prispevali k odločitvam tudi mnenja osnovnih organizacij sindikata, pri čemer ni pa je treba, da naj bo v prihodnosti povezava med člani sindikalnega odbora in osnovnih organizacij boljša, saj bomo le tako uspeli doseči identifikacijo odločitev odbora z njenim osnovno organizacijo.

Na sejah se je pojavljala dolga vrsta problemov, največ pa smo se srečevali z obravnavo rezultatov poslovanja DO in posameznih TOZD, z obravnavo plana družbenoekonomskega razvoja SOZD Iskra, obravnavali smo sindikalno listo, izdelali teze za prilagoditev samoupravnega organiziranja v skladu z Zakonom o združenem delu, kritično smo pretehtali načine delitve in višino osebnih dohodkov, razpravljali pa smo tudi o gospodarski problematiki, različnih sporazumih in drugih samoupravnih aktih, o kadrovanju, volitvah v razne organe samoupravljanja, kritično smo ocenili raven razvitenosti dohodkovnih odnosov, socialne varnosti, družbenopolitičnega dela, regresov, ukvarjali pa smo se tudi s problematiko letovanja, počitniške skupnosti in referendumov.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Obvestilo bralcem „Iskre“

Glede na kolektivne dopuste v TOZD SOZD Iskra in dopuste v uredništvu glasila sporočamo, da bo naslednja, 31. številka našega glasila, izšla 12. avgusta.

Uredništvo

AKTIVNOST SINDIKATA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Večina dela je seveda potekala po temeljnih organizacijah, vsklajevanje pa je bila naloga predsedstva sindikata. Ob volitvah, npr., so člani predsedstva in osnovnih organizacij predlagali kandidate za različne samoupravne organe, sindikalna organizacija pa je prispevala svoje mnenje tudi ob sprejemanju vršilcev dolžnosti za vodilna delovna mesta. Sindikat je precej aktivnosti namenil tudi za izobraževanje članstva po TOZD, za poglobitev znanja na družbenopolitičnem in samoupravnem področju, skrbel pa je tudi za informiranje o svojem delu.

Izobraževalne oblike so bile zelo različne, največkrat v obliki tečajev in seminarjev v organizaciji Iskre in Delavskih univerz.

Nekaterih splošnih samoupravnih aktov DO nismo obravnavali z zadostno resnostjo, zato smo naleteli na težave pri izvajanju družbenopolitičnih nalog. Kritična mora biti tudi ocena angažiranosti v smeri konsolidacije DO — cilja, enovite DO nismo uspeli doseči, zato je to tudi ena od osrednjih zadolžitev sindikata v prihodnjem obdobju.

ISKRA — GORENJE

SOVLAGANJE V TOVARNO KOMPRESORJEV

ZP Iskra in Gorenje sta že pred dvema letoma predvidela skupno proizvodnjo kompresorjev za hladilnike. Tovarna za kompresorje naj bi po tedanjih predvidevanjih stala na Iskri nem kompleksu na Stegnah, vendar pa se je dokončna delitev investicije in dela dokončno izkristalizirala šele preteklo jesen.

Novi sporazum predvideva, da bo montaža kompresorjev potekala v tovarni v Črnomlju, livarske dele bo dobavljala livarna Gorenja v Muti, elektriški del pa Iskra. Znotraj Iskre bosta delo prevzeli DO Široka potrošnja in DO Avtomatika, prva bo dobavljala elektromotorje, druga pa priključne dele. Najzahtevnejši del, obdelavo odlitkov, bo nekaj let opravljala firma Danfoss, ki bo prispevala tudi licenco. Obdelavo bodo plačevali z motorji — vsak obdelani kompresor v zamenjavo za en motor. Gorenje bo letno potrebovalo 600.000 motorjev za vgradnjo v lastne hladilnike, drugih 600.000 pa bo predstavljalo plačilo firmi Danfoss. Skupna letna proizvodnja bo torej obsegala 1,2 milijona motorjev s pričetkom v letu 1982.

Primer uspešnega poslovanja z domačimi proizvajalci

Ob 25-letnici ustanovitve Fabrike rezilnog alata Čačak (FRA) je Iskra Elektromehanika prejela plaketo za uspešno sodelovanje.

Priznanje je prevzela Marjeta Pflaum na slavnostnem zasedanju delavskega sveta FRA Čačak. Marjeta Pflaum, referent v TOZD Nabava že vrsto let dela pri nabavi rezilnih orodij.

Priznanje, ki smo ga prejeli, je re-

Plaketo je prejela Marjeta Pflaum.

V skladu z dogovori na predsedstvu sindikata DO je teklo delo na področjih družbenega in osebnega standarda v osnovnih organizacijah sindikata v TOZD. Tovame so zelo tesno sodelovale s krajevnimi skupnostmi — izvedli so vrsto akcij s samopriskom, tudi z neposredno finančno pomočjo, pa tudi ob solidarnostnih akcijah.

Po TOZD so v okviru možnosti skrbeli tudi za ureditev stanovanjskega vprašanja delavcev. V večini primerov so oplemenitili sredstva, ki se odvajajo za stanovanjsko gradnjo in tako rešili več perečih stanovanjskih problemov. V večjem številu TOZD so skrbeli tudi za standard na delovnem mestu, za večjo varnost pri delu in za zdravo delovno okolje. Mnogo naporov smo usmerili tudi v zagotovitev toplih obrokov med delovnim časom.

Že našeto delo je zelo obsežno, vseeno pa spisek še ni v celoti zaključen. Omeniti velja še zlasti športno področje, ki sicer ni najbolj urejeno, saj primanjkuje sredstev in ostalih možnosti, pa tudi tu pričujemo s prvimi koraki v drugačen pristop k netekmovalni rekreaciji. V vseh tovarnah smo poleg tega s pomočjo Počitniške skupnosti organizirali letovanja in oddihe. Stane Fleischman

Motorje bo izdelovala TOZD Montaza elektromotorjev iz Idrije, ki se za to proizvodnjo uvaža že od leta 1977 na opremo, ki jo je kupila od TOZD Tovarna elektromotorjev Železniki. Za proizvodnjo 1,2 milijona kosov motorja bo potrebna investicija v višini 226 milijonov dinarjev, osnovna sredstva bodo pri tem vredna 150 milijonov dinarjev.

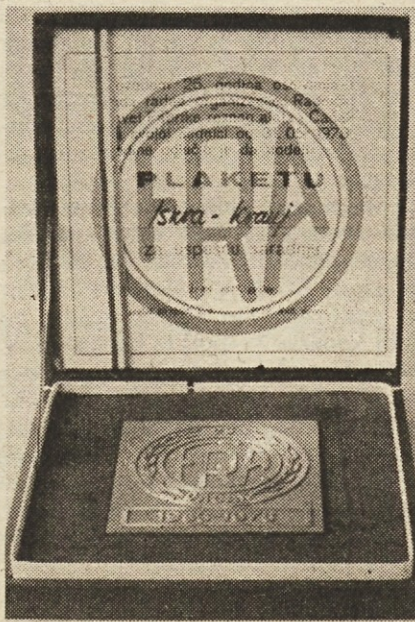
Celotni prihodek idrijske tovarne, ki je bil lani 100 milijonov dinarjev, se bo leta 1981 dvignil na 450 milijonov, število delavcev pa se bo od današnjih 380 povečalo na 470. S to investicijo bo tovarna v Idriji dokončno uspela prebroditi težave, še posebej pa velja poudariti, da bo Široka potrošnja in z njo Iskra v celoti s povečano proizvodnjo motorjev ponovno osvojila prvenstvo v Jugoslaviji, ki ga že nekaj let pospešno izgublja.

Še leta 1975 je Iskrina proizvodnja elektromotorjev predstavljala zadostitev 65 % potreb jugoslovanskega trga, leta 1980 pa bi proizvodnja zadoščala le še za 45 % potreb — pod pogojem, da se proizvodnja ne bi povečevala.

zultat uspešnega sodelovanja med TOZD Nabava, uporabniki v naših tovarnah in domačim proizvajalcem orodij. To je obenem tudi lep prispevek k zmanjšanju uvoza. S podobnim sodelovanjem se lahko zmanjša uvoz materialov, ki jih sicer proizvajamo doma, vendar zaradi pomisleka oz. nezadostne informiranosti naročnikov — uporabnikov o domačih proizvodih in proizvajalca o zahtevah glede kvalitete. Pri tem je zelo pomembno kako proizvajalci seznanjajo nabavne oddelke v združenem delu z novostmi v proizvodnih programih.

Poleg omenjenega priznanja FRA Čačak smo pred časom prejeli tudi plakete od Industrije alata Trebinje, Jugoalata Novi Sad in Jugorapida Zagreb.

Alojz Boc

Plaketa za uspešno sodelovanje med Iskra-Elektromehaniko in FRA Čačak.

Marjan Henigman novi direktor Iskra America

(Nadaljevanje s 1. strani)

elementov. V glavnem pa prodajamo na ameriškem trgu le elemente in sestave. Ostala Iskrina prodaja brez IEZE bo letos dosegla 700 tisoč dolarjev.

Predvsem pa mora Industrija elementov imeti pred očmi za konstantno rast prodaje v Ameriki čim večjo produktivnost, z drugimi besedami visoko avtomatizacijo, ker le tako bo s cenami konkurenčna na tem zahtevnem trgu. Čimhitreje bo treba uvajati nove izdelke in pospeševati proizvodnjo najnovejših, tu mislim na večšojne in enoslojne keramične kondenzatorje, metalfilm upore in mikroelektronska vezja.

Če nisem preveč indiskreten, bi mi povedali s kakšnimi občutki zapuščate Industrijo elementov?

Predvsem moram reči, da je bilo lepo delati z ljudmi v IEZE in sploh z ljudmi v Iskri. V nasprotju z mnogimi namreč mislim, da je v Iskri in v IEZE še vedno mnogo entuziazma. IEZE pa je stopil na novo pot. Sprejel je novo miselnost in zavrgel staro mentaliteto. Tu ni več vprašanja, ali iti s hitrimi koraki naprej ali ne, ampak le vprašanje kako. Moram reči, da me je ta miselnost impresionirala in zato sem rad delal v tej hiši.

Od začetka sem bil zaposlen v Iskri in veste, da kjer človek dela, pusti tudi košček srca. Zdaj pa bo moje področje raziskava trga in iskanje možnosti. Predvsem bi prosil odgovorne ljudi, da bi naše informacije o produktivnosti, cenah in kvaliteti jemali zares. Vem, da nekateri te ugotovitve zastopstev jemljejo z rezervno, kar pa se čisto maščuje. Mislim, da lahko rečeva s prejšnjim direktorjem Bogoevom, (pri pogovoru je bil tudi ta), da pošiljamo železno resnico, le v prid Iskri in domovini. Zlasti tu mislim na podatke o konkurenci.

FY

S posredovanjem Ljubljanske Banke je prišlo do sporazuma z Gorenjem, tako da bo Iskra v proizvodnjo kompresorjev v Črnomlju vložila tudi svoj kapital, sodelovala bo v poslovni politiki in si zagotovila prodajo motorjev. Gorenje, LB in Široka potrošnja so izdelali samoupravni sporazum, v katerem so izdelani bodoči odnosi med sovlagatelji.

Predvidena skupna vrednost tovarne kompresorjev v Črnomlju v višini 202 milijona dinarjev je sestavljena iz udeležbe štirih TOZD — GORENJE TGO — zamrzovalniki 127 milijonov, Hladilniki 30 milijonov dinarjev, Muta 15 milijonov in ISKRA TOZD Tovarna elektromotorjev Idrija 30 milijonov dinarjev.

V 13. členu samoupravnega sporazuma je določeno, da bo Gorenje vložilo v izgradnjo idrijske tovarne enak znesek, kot ga vlaga Iskra v Črnomlju. V tem členu podpisniki tudi izjavljajo, da pomeni to združevanje začetek medsebojnega združevanja dela in sredstev obeh velikih OZD. V sporazumu je določen tudi maksimalni rok vračanja — 8 let po začetku obratovanja. Predvidena je tudi vsakoletna udeležba pri dobičku, ki se bo obračunal na osnovi vloženega deleža.

Po elaboratu bo ostalo tovarni v Črnomlju po izplačanih anuitetah in deležih sovlagateljev še 6 milijonov dinarjev akumulacije. Sovlagatelji bodo imeli tudi odbor skupnega poslovanja kot skupen organ upravljanja in gospodarjenja z združenimi sredstvi, v njem pa bo po en delegat vsakega sovlagatelja.

Iskrin delež je odobrila Ljubljanska Banka — Temeljna Banka Nova Gorica.

Stane Fleischman

DOPIŠUJTE V ISKRO

DEVIZNI PRILIVI — DEVIZNI REŽIMI

(Nadaljevanje s 1. strani)

stojev v proizvodnji, pa čeprav zaradi pomanjkanja enega sanega, lahko neznatnega, sestavnega dela ali materiala.

O problematiki blagovnih režimov, kot eni najhujših ovir v menjavi s tujino, smo spregovorili s svetovalcem glavnega direktorja IC za zunanjetrgovinska vprašanja Ludvikom Kranjcem in direktorjem direktije uvoza v temeljni organizaciji zunanji trg v Iskri Commerce Karlom Paušerjem. Tole sta nam povedala: „Poleg deviznih pravic, ki so potrebne za uvoz, so izjemnega pomena tudi vsa potrebna soglasja, dovoljenja. Oba režima RK in DK, o katerih je že obširno spregovoril moj predhodnik, naj bi letos pridobivali na osnovi samoupravnih sporazumov med proizvajalci in potrošniki gotovih izdelkov in polizdelkov. Za elektro in elektronsko industrijo je večji del reprovromaterialov prišel prav na ta dva najbolj ostra režima in sicer šele prvega januarja letos. V prvih mesecih, ko samoupravnih sporazumov še nismo mogli podpisati, smo lahko te materiale uvažali le na osnovi avansov. Le-ti so bili odvisni od višine lanskoletnega uvoza teh materialov. V prvih šestih mesecih je zgledal položaj nekako takole: spo-

razum naše branže smo sestavili in podpisali 11. aprila. Podpisal ga je 73 OZD iz vse Jugoslavije. Sporazum je bil nato predložen v odobritev zveznim organom, ki pa tega še niso storili vse do danes. To pa pomeni, da teh materialov zdaj ne moremo uvažati, kaj bo prineslo zavlačevanje zveznih organov, pa si lahko mislimo...“

Našima sogovornikoma Ludvikom Kranjcu in Karlu Paušerju smo ob koncu, seveda, zastavili tudi vprašanje, kakšna so kaj predvidevanja za uvozno poslovanje v drugem letošnjem polletju. Na kratko bi lahko njune besede strnili v naslednjo misel: ko gledamo uvozne rezultate prvega polletja, smo lahko kljub vsemu povsem zadovoljni. Kljub težkim razmeram so nad pričakovani. Velja pa opozoriti na dejstvo, da vstopamo v drugopolletje zaskrbljenosti, da so napovedane na sektorju uvoza nove restrikcije, čeprav problematika blagovnih režimov še vedno ni rešena. To dvojje pa pomeni, da lahko pride do večjih motenj v preskrbi in s tem v proizvodnji, zlasti zaradi tega, ker so zaloge kritičnih pozicij in materialov izčrpane, novih naročil pa zaradi neurejenega stanja pri blagovnih režimih ne smemo in ne moremo dajati.

Lado Drobež

RAZGOVOR Z BRANETOM JANEŽIČEM

Za lepši oddih

Če je bil s kom te dni akuten pogovor, potem je bil prav gotovo z v. d. vodjo dejavnosti za rekreacijo in letovanje v IIS Branetom Janežičem, ki vztrajno bedi nad našimi počitniškimi dopusti in ki nam pripravlja vrsto prijetnih uric, čeprav je šele pred konj pol leta prevzel to odgovorno dolžnost. Na vprašanje kam pa sam namerava na dopust, je zaupal: „Nekam na morje! Ker pa hodim vedno taborit, se za kraj odločim vedno šele tik pred odhodom.“

No, vsi najbrž le ne taborimo, zato je tudi na voljo precej vsakovrstnih kapacitet za počitnice delovnih ljudi Iskre. Sicer pa je na vprašanje če lahko svojo dejavnost uradno predstavijo, Brane Janežič dejal:

„Imenujemo se dejavnost za rekreacijo in letovanje v okviru delovne organizacije Iskra Invest servis — nastali iz bivše Počitniške skupnosti Iskra, s podpisom samoupravnega sporazuma v SOZD Iskra.“

Kakšni so lastni objekti naše turistične zmogljivosti?

„Trenta. Poreč in Dugi otok s skupno ca. 180 ležišči, kar je premalo za zadovoljitev želja po dopustovanju vseh delavcev Iskre. Potrebovali bi okrog 1500 ležišč, da bi pokrili potrebe in postavili poslovanje na rentabilne temelje.“

Ko pa smo zatem prešli na sicer bolj banalno, a zato toliko bolj ključno vprašanje o sistemu financiranja in načrtovanih investicijah v našo počitniško zmogljivost, je bil odgovor naslednji:

„Z DO oz. TOZD je podpisan sporazum o koriščenju storitev naše dejavnosti in s tem je dan tudi pristanek na odvajanje finančnih sredstev za stroške uprave. Počitniški objekti s svojim sezonskim osebjem gospodarijo in se združujejo samo skozi ceno penziona.“

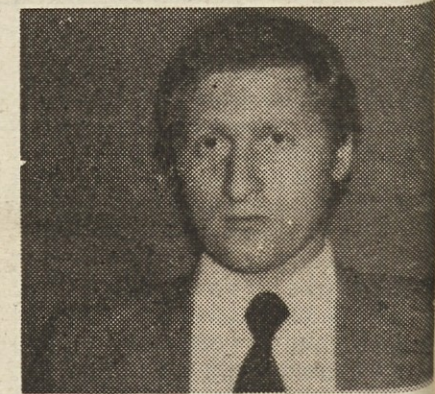
Sredstva za investicije so se zbirala namensko v letih 1975, 1976 in 1977. Zbranih je bilo okrog 250 milijonov. Ta sredstva smo letos izrpal. Porabili smo jih za adaptacijo in izgradnjo naselja na Dugem otoku: urejene so sanitarije, kuhinja in teras, ki je hkrati osnova novi restavraciji.

Zaradi propadla akcije okoli novega počitniškega naselja Pineta, poseduje občina Buje naših (Iskrinih) 200 starih milijonov, ki so bili iztrženi iz prodaje doma na Bledu in prenešeni na občino Buje (prej Novigrad) kot akontacija za nakup zemljišča in komunalne ureditve.“

Najbrž niste brez problemov, smo nadaljevali pogovor.

„Problemi so več ali manj enaki za vse organizacije združenega dela, ki se ukvarjajo z organizacijo oddiha za svoje delavce. Najbolj karakteristični in pereči so: nezadostno število objektov, neracionalno izkoriščanje obstoječih, nestabilnost vira financiranja, težave pri združevanju sredstev, grupirani kolektivni dopusti in s tem polna zasedenost le približno en mesec, v glavni sezoni itd.“ nam je sobesednik nanizal samo nekatera.

Toliko bolj zgovoren in izčrpen je bil, ko smo se pozanimali o konkretnih načrtih pri razširjanju turističnih kapacitet Iskre na morju in v hribih:

Brane Janežič.

„Obstoječe lokacije, oz. objekti so. Poreč, kjer bistvenih sprememb ne more biti, ker je dom utesnjen med sosednje hiše; kakršnokoli širjenje je torej nemogoče in se bomo morali omejiti le na tekoče vzdrževanje in popravila.“

Trenta, kjer je bil izdelan leta 1975 projekt adaptacije; 70 ležišč v vseh sobah, WC itd.; predračun adaptacije po cenah iz leta 1975 je ca. 1 milijarda 100 milijonov S din. Ugotoviti je treba interes delavcev po dopustovanju na tem delu, rentabilnost takega centra in v pozitivnem primeru zbrati sredstva in realizirati adaptacijo. Če pa interesa ne bo, bo treba ostati pri tekočem vzdrževanju.

Dugi otok, kjer je zaradi proglasitve dela Dugega otoka, kjer je lociran naš kamp, za naravni park, oz. rezervat, smo tudi tu prisiljeni omejiti naša hotenja na obstoječe. Povečati želimo število ležišč od sedanjih 117 na 250 in 100 v lastnih šotorih, torej skupaj ca. 350 (takšna je tudi kapaciteta nove kuhinje), zgraditi zaprto jedilnico (restavracijo), bife in skladišča, rezervat za pitno vodo, kapacitete (ca. 800 m³), manjše športno rekreacijske objekte in urediti plaže. To je maksimalno, kar lahko na tem objektu se postorimo.

V programu imamo tudi anketo med delavci Iskre o željah in potrebah organiziranega dopustovanja. To bo osnova za nadaljnji strokovni pristop k tej problematiki. Tod bomo našli odgovor na vprašanje, kaj z 200.000 vloženih v Pineto? Predlogi so trije: a) izgradnja začrtanega kompleksa, vendar v manjšem obsegu,

b) nakup počitniških stanovanj s kuhinjo (npr., Červar, Dajla)

c) nakup prikolic

Začasno rešujemo problem pomanjkanja kapacitet s posredovanjem in le-teh od potovalnih agencij, ali direktno od hotelov. Vendar ugodnih penzijskih cen ne moremo doseči, ker ne prevzamemo finančno odgo-

(Nadaljevanje na 4. strani)

SKLEPI 3. ZASEDANJA DS ELEKTROMECHANIKE

1. Delavski svet je sprejel na zna-
nje informacijo o predlogu dogovora o
zdrževanju in uporabi sredstev SSP v
DO za letošnje leto, ki je bil s tozdi
naknadno dosežen in sprejet na delav-
skih svetih.

S tem je doseženo:

- da za sklad skupne porabe DO pri-
spevajo tozdi v skladu s določilom
90. člena samoupravnega spora-
zuma o zdrževanju v DO. Sredstva
se oblikujejo v obsegu, ki omogoča
kritje potreb po 91. členu;
- da za DSSS prispevajo tozdi z zdru-
ževanjem sredstva za regrese za do-
puste in regrese za prehrano, ker
jih ne morejo izplačati iz tekočega
dohodka. Sredstva se prispevajo na
pogojno nekvalificiranega delavca;
- da se izločijo sredstva za regrese za
dopuste tistih tozdzov, ki jih niso
ustvarili sami. Tem tozdom se
sredstva za regrese kreditirajo v pri-
meru, če jih ne morejo izplačati iz
tekočega dohodka, s tem, da se po-
sojajo brez obresti.

Na tej podlagi je DS DO potrdil
dogovor o zdrževanju in uporabi
sredstev SSP v DO v letu 1978 in tudi
njegovo spremembo.

2. Delavski svet je obravnaval pro-
gram sanacije poslovanja Tovarne
elektronike iz Horjula, ki ga je pregle-
dala tudi komisija za ekonomiko in
plan pri DS DO. Komisija DS je ugo-
tovila, da je program pomanjkljiv, ker
zajema predvsem le predlog za nova
investicijska vlaganja, ne vsebuje pa
kratkoročnih ukrepov za izboljšanje
poslovanja v tekočem letu. Program
sanacije ni opremljen z roki in nosilci
posameznih nalog, kot je bila zahteva
DS.

V dodatni obrazložitvi je pomoč-
nik direktorja Elektronike Horjul po-
jasnil, da se je njihov DS zelo zavze-
mal za sanacijo in sprejel vrsto ukre-
pov in zadolžitvev za izboljšanje poslo-
vanja v letošnjem letu. Vendar se je
pokazalo, da bo v prihodnje mogoče
uspešneje poslovati le ob širitvi tovar-
ne. Zato so izdelali investicijski pro-
gram. V razpravi so delegati dobili
tudi odgovore glede nakupa zemljišča
za novogradnjo, dodeljevanja stano-
vanj in možnosti prodaje izdelkov
Tovarne elektronike, nakar je DS po-
trdil predloženi sanacijski program, s
tem, da ga mora tovarna ob pomoči
strokovnih služb DO dopolniti s
kratkoročnimi ukrepi in konkretnimi
zadolžitvami in poslovnimi kazalniki
in tako dopolnjenega ponovno predlo-

ži DS DO na eno od prihodnjih zase-
danj.

3. Predlog sanacijskega programa
Tovarne TEN iz Ljubljane je bil
umaknjen z dnevnega reda, ker se de-
legati DS niso strinjali s tem, da niso
dobili nobenega gradiva. Potrditev
programa bi bila za Tovarno TEN iz-
rednega pomena zaradi najetja pre-
mostitvenih posojil pri LB. Dokaz
več, da delegat brez ustrezne infor-
macije, posredovane pred zasedanjem,
le težko odloča. V bodoče bo treba
tem vprašanjem nameniti posebno
pozornost, da bi se na ta način izogni-
li nepotrebnim zavlačevanjem, ki
povzročijo več škode kot koristi. DS
bo sanacijski program obravnaval na
prihodnjem zasedanju.

4. Osnutek samoupravnega spora-
zuma o skupnih osnovah in merilih za
delitev sredstev za osebne dohodke,
delitev prejemkov in izdatkov sklada
skupne porabe je primeren za javno
obravnavo, ki naj bo čim širša, da bo
dala koristne predloge in pripombe, ki
bodo služile za izdelavo končnega
predloga tega sporazuma.

Pripombe in predloge je treba po-
sredovati odboru za delitev OD DO do
20. avgusta 1978.

5. Delavski svet je obravnaval in
sprejel pravilnik o zdrževanju in de-
litvi sredstev za stimuliranje izvozne
dejavnosti, ki velja od 1. julija 1978
dalje. Za prvo polletje letošnjega leta
je treba izdelati in skleniti poseben
sporazum, ki bo urejal delitev pozitiv-
ne stimulacije ter obveznosti in pravi-
ce iz te delitve.

6. DS je soglasno potrdil smernice
za sestavo programa ukrepov za plan-
sko leto 1979. Le-ta vsebuje predvi-
deno povečanje obsega proizvodnje,
in sicer za 10 %, povečanje storilnosti
že zaposlenih delavcev za okrog 8 %,
povečanje števila zaposlenih za 2,5 %,
vlaganja v razvoj v višini 9 % od vred-
nosti letošnje proizvodnje. V smerni-
cah so zajeti vsi vidiki gospodarjenja
in organiziranosti delovne organiza-
cije.

7. DS je potrdil dogovor o med-
sebojnih razmerjih pri opravljanju
tržnih dejavnosti med Iskra Elektro-
mekaniko in Iskra Commerce v letu
1978. Prav tako dejav-
nosti SOZD Iskra za letošnje leto.

8. DS je obravnaval in potrdil
samoupravni sporazum o medsebojnih
pravicah, obveznostih in odgovorno-

stih med delavci TOZD, združenih v
delovnih organizacijah in DSSS v
SOZD Iskra.

9. DS je imenoval Naceta Pavlina,
vodjo pravnega oddelka, za vršilca
dolžnosti DSSS. Imenovanje velja od
1. julija 1978 do zaključka razpisa,
vendar najdalj za dobo 6 mesecev. K
imenovanju je dal soglasje tudi DS
skupnih služb.

10. Delavski svet je potrdil predlog
terminekega koledarja za leto 1979, ki
je bil letos usklajen tudi z večjimi de-
lovnimi organizacijami v občini Kranj

in predvideva: 267 delovnih dni, 9
plačanih praznikov, 37 prostih dni in
52 nedelj. Kolektivni dopust bomo
prihodnje leto imeli skupaj z delovni-
mi organizacijami: Planika, Tekstil-
indus, Sava in IBI in sicer od 23. julija
do 10. avgusta. Naknadno bo izdelan
še plan doprinosa 2. izmene za delov-
ne sobote, ker je predvideno, da ob
sobotah druga izmena ne bi delala.

11. Zavarovalna skupnost Triglav
priznava Iskri Elektromehaniki po do-
ločilih pravilnika o neizglednem zava-

rovanju pravico do 15 % bonifikacije,
ker je dosegla ugodno razmerje med
plačanimi premijami in izplačanimi
odškodninami ali možnost izplačila
tega popusta.

Ker se je večina kranjskih organi-
zаций združenega dela odločila za povi-
šanje zavarovalnih vsot, saj so le-te
zelo nizke, je DS DO sklenil, da se
tudi za našo DO povišajo zavarovalne
vsote za 15 %. Izplačila po tem sklepu
veljajo od 1. julija 1978 do konca leta,
nakar bo izdelan nov predlog za povi-
šanje prispevkov in s tem zavarovalnih
vsot.

Alojz Boc

V Kranju bodo gradili novo tovarno hrane

V februarju se je v kranjskih delovnih organizacijah pričela razprava o
predlogu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi interesne skupnosti za
izgradnjo tovarne hrane v Kranju. Sporazum, ki naj bi bil podpisan že 28.
februarja, so delegati več kranjskih OZD in skupnosti za zdrževanje
sredstev za pripravo načrta za gradnjo tovarne hrane podpisali 31. marca.
S tem se bodo lahko pričele priprave za gradnjo. Tovarna hrane naj bi
pričela poskusno obratovati ob koncu leta 1980.

Ureditev celodnevne prehrane ni
samo kranjska oziroma gorenjska za-
misel, temveč je le del splošnega slo-
venskega načrta o izboljšanju prehrane
občanov in delovnih ljudi. Vse bolj
se namreč kaže potreba po boljše orga-
nizirani prehrani izven doma, na kar
pa naši obrati družbene prehrane niso
pripravljeni. Še vedno namreč sreču-
jemo vrsto nerešenih problemov: od
pomanjkanja ustreznih kuhinjskih in
servirnih prostorov, kuhinjske opre-
me, strokovnih kadrov do kakovosti
posameznih obrokov in podobno.

Rešitev se kaže v enotnejšem kon-
ceptu družbene prehrane slovenskega
prebivalstva. Tovarne pripravljane in
polpripravljene hrane naj bi zagotovile
urejeno in kvalitetno prehrano v de-
lovnih organizacijah, šolah, vzgojno-
varstvenih zavodih, dijaških domovih
in domovih za ostarele občane.
Takšne tovarne hrane naj bi zgradili za
ljubljansko, mariborsko, celjsko,
kranjsko, novomeško in obalno po-
dročje. Kranjsko področje zajema
občine Kranj, Trzin, Radovljico in
Škofjo Loko.

Tovarne hrane bodo imele več
prednosti pred klasičnimi kuhinjami.
Pripravljale bodo hrano za vse: od naj-
mlajših do šolarjev, delavcev in upoko-
jencev. Pripravljali jo bodo strokovno
usposobljeni kadri. Boljša bo lahko
tudi higiena. Obroki bodo lahko ce-
nejši.

Dosedanje analize o stanju po-
sameznih obrokov družbene prehrane
v Kranju kažejo, da je obstoječi sistem
preskrbe za obroki pomanjkljiv in ne-
ustrezen. Družbeno prehrano imajo
organizirano v vrtcih, posebnih osnov-
nih šolah in zavodih, domovih za
učence srednjih šol in starejše občane.
Tudi osnovne šole imajo prehrano
dobro organizirano. Kapacitete obsto-
ječih obratov družbene prehrane na
področju osnovnih šol in VVZ pa so
že sedaj maksimalno izkoriščene. V
dijaških domovih imajo lastne kuh-
nine, ki so povečini slabo opremljene.
Stanje v domovih za starejše občane
je trenutno še zadovoljivo. V srednjih
šolah pa je prehrana slabo organi-
zirana.

Slabo je razvita tudi družbena
prehrana delavcev. Tu so vidna odsto-
panja med posameznimi OZD glede na
možnosti, ki jih imajo le-te pri orga-
niziranju prehrane zaposlenih. Anketa
Občinskega sindikalnega sveta Kranj
kaže, da je trenutno stanje v kranjski
občini sledeče: od 80 anketiranih
OZD ima lastne obrate družbene pre-
hrane 21 delovnih organizacij, v ka-
terih se lahko hrani okrog 14.000 de-
lavcev ali 54 %, 11 OZD vozi tople
obroke od drugod, 12 % pa še vedno
dobiva vrednostne bone. Delovne
organizacije so poskrbele predvsem za
preskrbo z malicami, medtem ko so

ostali obroki zapostavljeni. Med za-
poslenimi v kranjski občini je skoraj
polovica žensk, zato bo prav gotovo
treba računati tudi na pripravo kosil.
Delovne organizacije sedaj regresirajo
v poprečju 80 % cene malice in le
25 % cene kosila. Po podatkih Zavoda
za socialno medicino in higieno na
Gorenjskem tudi higienske razmere v
obratih družbene prehrane niso naj-
boljše. Poleg tega obroki niso zado-
voljivo prilagojeni fiziološkim po-
trebam posameznih kategorij potroš-
nikov. V OZD jedilniki niso prilago-
jeni posameznim kategorijam delav-
cev. Za delavce, ki opravljajo lahka in
srednje težka dela, so obroki kalorič-
no previsoki, pri fizično težkem delu
pa prenizki. Tudi transport hrane in
obrokov iz centralnih kuhinj do dislo-
ciranih temeljnih organizacij ni ustre-
zen (primer Iskra).

Čeprav bo tovarna hrane našete
pomanjkljivosti v glavnem lahko od-
pravila, se te zamisli marsikje še bra-
nijo. Na eni strani bi to lahko po-
menilo zaprtost OZD, na drugi pa bo-
jazen, da bi se sedanje slabosti nadalje-
vale. V večini delovnih organizacij v
kranjski občini so do konca srednje-
ročnega obdobja načrtovali razvoj
obratov družbene prehrane in so pla-
nirali v ta namen okrog 130 milijonov
din. Sedaj, ko je sporazum o pričetku
priprav na gradnjo tovarne hrane v
Kranju podpisan, lahko upravičeno
pričakujemo, da bodo ta sredstva po-
rabljena racionalno in v interesu vseh
delovnih ljudi in občanov.

Z novo tovarno pripravljene in pol-
pripravljene hrane bodo zagotovljeni
obroki ustrezne hrane, racionalizirani
bodo stroški poslovanja. Tudi kadri
bodo racionalno izkoriščeni. Po do-
sedanjih ugotovitvah potreb je načrto-
vana proizvodnja toplih in hladnih
obrokov za celodnevno oskrbo
(zajtrk, malice, kosila in večerja) v
skupni kapaciteti 60.000 obrokov
dnevno. Od tega bo okoli 40.000
toplih obrokov.

Zahvala

Iskreno in pristrčno se zahvalju-
jem sodelavkam in sodelavcem
iz obdelovalnice števecov – vrtal-
nice za nadvse dragoceno da-
rilo, ki so mi ga izročili ob
odhodu v pokoj.

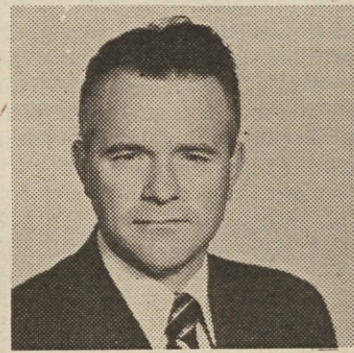
Čas, ki sem ga prebila med
vami, mi bo ostal v trajnem spo-
minu. Hvaležna sem slehernemu
med vami za vse tovarstvo, za
vsako lepo besedo in dobro
voljo. Z veseljem se vas bom
spominjala. Na vas me bo spo-
minjalo tudi darilo in tople be-
sede, izrečene ob našem slovesu.

Malka Protič

V produkciji TOZD TEA so se pred nedavnim poslovili od dolgoletne sodelavke
Štefke Sitar. Ob odhodu v pokoj so ji poklonili darilo in ji zaželeli vse dobro in
obilo zdravja.

Janezu Stanovniku v spomin

*Bilo je življenje – toplo in ža-
reče – kot poletni dan. Nežno,
drobno se je izvil iz sivine mi-
nevajočega, se razrastlo v mo-
žato mehko, ter se razdajalo
med sodelavce, družino, prij-
telje in domačijo.*

*Sijoč nasme, izvirna pošte-
nost in božajoča navihanost so
se zivali v pogumno podjetnost
in vztrajnost, katera je dajala
temu življenju zunanjo podobo.
Vse nas, ki smo jo poznali, je
vedno navdajalo z brezskrbno
vedrino in zaupanjem.*

*Le kako bi ob jasnem pol-
dnevu tega življenja pomislili,
da lahko ta isti dan v svojih oso-
jah zakriva ponore temin, iz
katerih se stegujejo mrzli vrtinci
bele praznosti.*

*In vendar je res!
Nepreklicna in neuklonljiva
je volja narave; mi pa znova in
znova obnemimo pred njeno si-
lovitostjo – in prav zanjo smo ji
hvaležni. Hvaležni za njeno
popolnost, s katero je poskrbe-
la, da se človek ne zaveda svoje-
ga začetka, niti svojega konca
in lahko svoj delček večnosti
preživi sproščeno in vedro.*

*Danes le v spominu obnavlja-
mo vse prijetno, kar smo živeli s
tovarišem, ki se je kot vogalni
kamen vključil med nas v to-
varni. S svojim bistvom in de-
lom nas je povezoval, bodril,
podpiral in oblikoval. Svoje
delo je opravil vestno in tako
popolno, kot da ga mora
vsak hip posebej končati, da bi
za njim ne bilo treba ponavljati.*

*Le sam – sam zase je nosil
kali zle usode, kot bi hotel ob-
varovati, da se strupeno seme
ne bi razneslo. Tiho in skromno
se je sestal s svojo zadnjo sodni-
co, skrivajoč njen ledeni obraz
pred nami, ki smo mu bili so-
potniki. Njegov žar je usahnil,
poletni dan se je stemnil, le
zemlja je razkrila svoje grudi, da
bo žlahtnina počivala bliže nje-
nemu srcu.*

*Bodi mu žameten objem
večne noči; nam pa bodo v naš
pozni mrak iskrite kresničke
spomina.*

Sodelavci
Elektronike Horjul

Za lepši oddih

(Nadaljevanje z 2. strani)

vornost zakupa, „polno za prazno“ za
90 ali več dni. Ovara takšnemu zakupu
so zgodočeni kolektivni dopusti, vzrok
temu pa je podrejenost dopustovanja
proizvodnji, šolskim počitnicam, pol-
letni bilanci idr.“

Kako pa je s cenami v našem tu-
rističnem gostinstvu, s kvaliteto in
pestrostjo hrane? Kako z osebjem?

„Penzionske cene v naših počitni-
ških objektih so, sindikalno gledano:
previsoke, v primerjavi s cenami v pri-
vatnih hišah pa za 30 % nižje. Z ve-
čjim številom lastnih postelj in bolj-
šim polnjenjem bi se cene znižale.

Kvaliteta hrane je odvisna od kuhar-
jev, ki pa se menjajo; do sedaj sicer ni
bilo resnih pritožb na hrano, ki je bolj
domača in okusnejša kot v hotelih.
Osebe po domovih je problem zase.
Primeren kader je zelo težko dobiti,
treba ga je dobro plačati, ker je to
sezonska zaposlitev in se dela več kot
8 ur na dan. Fluktuacija tega osebja je
velika in skoraj vsako leto dobimo
nove kandidate, in s tem tudi ne-
gotovost in bojazen kako je z njihovo
strokovnostjo, marljivostjo, disciplino.
Nemalokrat se nam zgodi, da nas ti
ljudje zapustijo sredi sezone in nas
tako spravijo v velike škripe.“

Zanimivo bi bilo vedeti, za kateri
počitniški dom se naši delovni ljudje
najraje odločajo in zakaj?

„Naši ljudje najraje preživijo do-

pust ob morju, saj še vedno prevladuje
mnenje, da je pravi dopust samo, če
greš na morje. Od naših objektov je
najbolj obiskan Dugi otok, seveda za-
radi največjih kapacitet in tudi zaradi
neokrnjene narave, čistega morja in
toplega jezera.“

Pregled smo zaključili z vprašanjem
o rentabilnosti počitniških domov in
kontroli poslov, saj je eno in drugo
nujna osnova za še boljše poslovanje
in hkrati za čim prijetnejši oddih oz.
dopust.

„Z rentabilnostjo v celoti vzeto
smo na meji; Dugi otok in Poreč še
neko šajata, Trenta pa je zaradi vi-
soke amortizacije nerentabilna. Vzro-
ki so: visoka amortizacija, neracional-
no izkoriščene sobe, prekratka se-
zona.

Pri morebitnih izgubah se domovi
pokrivajo sami med sabo. Računo-
vodstvo in knjigovodstvo je predpisa-
no in enako za vse naše domove,
nadzor opravljajo večkrat med sezono
naše strokovne službe.“

Končno vprašanje je bilo namenje-
no kulturnemu življenju, saj običajno
v naših delavskih počitniških centrih
prav tega pogrešamo in tudi sicer vse-
stransko prizadevni Brane Janežič se
na tem področju ni mogel pohvaliti.
Vendar pa je iz njegovega kritičnega
spoznanja izhajala tudi volja, da bomo
tudi tu v Iskri naredili korak naprej.

„Kulturno življenje med dopustom
v naših objektih je prepuščeno indi-
vidualni iniciativi. Veliko možnosti
seveda sploh ni, razen v Poreču, kjer
je gost v centru tovrstnih dogajanj.“

Seveda, če bomo povsod dosegli
cilj, da bo gost v središču dogajanja,
potem bomo nujno morali storiti tudi
organizacijsko več za kulturno življe-
nje, seveda pod pogojem, da bodo tudi
vsi delovni ljudje k temu sami nekaj
prispevali.

Mara Ovsenik

Strokovna služba poklicnega usmerjanja

Tako kot so vzgojnoizobraževalni zavodi (preprosto: vrtci) strokovne službe za varstvo in vzgojo in šole vseh vrst strokovne službe za izobraževanje, tako ima skupnost za zaposlovanje posebno strokovno službo za poklicno usmerjanje.

To pomeni, da so pri skupnostih za zaposlovanje ljudje, ki so strokovno usposobljeni za pomoč tistim, ki se za poklic odločajo, ki svoj poklic želijo ali morajo spremeniti in tudi za tiste, ki bi s svojega področja želeli pridobiti višjo izobrazbo kot jo imajo.

Za poklic se običajno odločajo mladi ljudje. Nekateri, ti so v večini, odhajajo iz osnovne šole v šole, ki že predstavljajo poklicno izobraževanje, torej se morajo poklicno opredeliti že zelo zgodaj: pri 14 ali 15 letih. Drugi pa se odločajo za šole, ki jih poklicno

še ne opredelijo: gimnazijci. Slednji se poklicno odločajo ob koncu srednjega šolanja, pri svojih 18 ali 19 letih.

Nekateri želijo svoj poklic spremeniti: dosegli so nek poklic, pa v njem niso zadovoljni. Kaj bi radi postali? Morda vedo, kaj bi radi, mogoče pa tudi ne in si želijo pogovora o svojih zadregah.

Lahko pa se zgodi, da mora kdo spremeniti svoj poklic: morda zaradi bolezni, invalidnosti . . . Prizadet, kot je že zaradi tega, mora najti nekaj, kar ga bo kljub vsemu še zadovoljevalo in ga delalo enakovrednega ostalim delovnim ljudem.

Psihologi za poklicno usmerjanje in poklicni svetovalci so po svoji službeni dolžnosti dolžni, da pomagajo ljudem v opisanih problemih.

Antonija Habjan — Križaj
Skupnost za zaposlovanje

Razmnoževanje je drago

Ali se kdo vpraša, koliko stane ena razmnožena stran in dalje, koliko stane razmnoževanje raznih poročil, elaboratov in ostalega gradiva, ki ga razmnožujemo in razpošiljamo za razne seje.

Res je, da samoupravljalet mora biti o vsem obveščen, da se ne more odločati, če ne pozna vsebine predlogov, in tudi to je res, da so delegati že večkrat zavračali predloge, če jih niso dobili v pisni obliki. Vendar je verjetno nekje neja in nepisano pravilo, da vsega gradiva le ni treba razmnoževati, vsaj ne v taki široki obliki. Zato, da se neka zadeva obrazloži, imamo poročevalce in ljudi, ki vodijo seje. Tudi njim je treba zaupati, če smo jim že poverili take naloge. Včasih se tudi več izve iz ust kot pa iz komplicirano napisanih informacij, za te pa smo mi že sploh strokovnjaki.

Pišemo obširno in v precej strokovnem jeziku, ki je za večino ljudi neprimeren, in po možnosti v zapletenem slogu, pri tem pa ne pomislimo na škodo vrednosti informacije.

Iz prakse vem, da zelo radi razmnožujemo razne obrazce, kjer kar mrgoli številčnih podatkov. To je tudi najlažje. Samoupravljalet pa naj se kar trudi, da izlušči pravi podatek. Taka informacija verjetno ni toliko vredna kot samo nekaj odstavkov razumljivega teksta.

Za Cankarja vemo, da je vsako svoje delo prebiral naglas, ga popravljal — zakaj? Zato, da bi ga vsi razumeli, kar je bil tudi njegov cilj.

No ja, zakaj bi se trudili mi in zakaj bi varčevali, ko gre vendar tudi brez tega. Toda ne sme nam biti vseeno, da ljudje, ki odhajajo z raznih sestankov,

često negodujejo, da stvari niso razumeli in so dvigali roke iz dobre volje.

Doklej bo še tako se ne ve, mogoče do takrat ko bomo sami postali zrejši in odgovornejši pa tudi bolj gospodarni. Samo za ilustracijo: en sam list, razmnožen na xeroxu stane 0,65 din. Razna poročila, ki imajo po 20 pa tudi več strani razmnožujemo več stokrat.

Pripis uredništva:

Problem, ki ga nakazuje naš dopisnik, postaja vse bolj pereč. Ne le v naši delovni organizaciji — tudi na vseh drugih področjih družbenopolitičnega življenja in dela. Vse več je tako imenovane papimate vojske. Že če pomislimo na goro papirja, ki se med tednom nabere v naši redakciji, vse bolj razumemo pripombe našega dopisnika. Na tem papirju je le malo informacij, ki bi lahko služile delavcu samoupravljalcu za hitro, pravilno in učinkovito odločanje. Podobno je tudi z gradivi, ki se pripravljajo za naše delegate.

Moti pa nas tudi to, da delavci in občani . . . malokdaj pokažejo pravilen odnos do informacije. Žal se dogaja, da posredovane informacije le površno preletijo. Na dan referenduma pa začudeno kimajo z glavami, češ zakaj nismo bili pravočasno obveščeni. To je drug problem ki ga bomo morali v naši družbi šele rešiti: pomanjkanje tako imenovane informacijske kulture. O tem nam naše šole ne dajejo zadostnega znanja. Zato še tako dobra informacija ne koristi mnogo, če se tisti, ki mu je namenjena, ne zaveda pomena, obveščanja nasploh!

gati s svojimi ustvarjenimi čistim dohodkom? Pred nekaj meseci smo Elektroni Horjul posodili 1,2 mrd. din. Rečeno je bilo, da smo ta znesek posodili Elektroni, sedaj pa pravijo, da ga ne bomo dobili nazaj? "

ODGOVOR:

Vsaka TOZ D, tudi TOZD Števci, razpolaga s čistim dohodkom Odločitve pa so vezane na dogovore v samoupravnih sporazumih. S samoupravnim sporazumom o združevanju v DO, ki smo ga potrdili v dec. 1974. leta, je dogovorjeno solidarnostno pokrivanje izgub. Na osnovi tega sporazuma in sklepov organov upravljanja so TOZD pokrile izgubo Elektroni Horjul v višini 14.387.200,93 din. Ta denar ni bil samo od TOZD števec. Te obveznosti so knjigovodsko evidentirane in če bo TOZD Elektroni v takem položaju, da bo sredstva lahko vrnila, jih bo morala vrniti.

VPRAŠANJE:

„Kako odvajamo sredstva za financiranje služb SOZD Iskra v Ljubljani? "

ODGOVOR:

Sredstva za SOZD Iskra plačujemo v skladu s letnim programom po razdelilniku, ki je bil sprejet za leto 1978 na osnovi tedaj veljavnega sporazuma.

Referendum o potrditvi sporazuma o združevanju v SOZD Iskra ni bil sprejet v TOZD Števci in Vzdrževanje.

Izraz „nadgradnja“ v naši samoupravni organiziranosti ni poznan, gre pa za združevanje v oblike združenega dela v skladu z Zakonom o združenem delu. Odločitev, da smo združeni v SOZD Iskra, pomeni perspektivo na področju razvojne dejavnosti, trgovine, investicij in predvsem skupen nastop na tujih trgih, kjer ena sama delovna organizacija ne bi mogla doseči takih rezultatov.

Pripravek za skupne stroške SOZD Iskra so zaradi tega nujna posledica te združitve, ne pa plačevanje neke odtujene „nadgradnje“. Financiranje delovne skupnosti bo v bodoče urejeno s posebnim sporazumom. Osnutek sporazuma je bil objavljen v Iskri 2. jan., dokončen predlog, ki bo te dni predložen DS delovne organizacije, pa je bil objavljen v Iskri 22. 4. 1978. Sporazum je bil objavljen predvsem zaradi tega, da se zadeve kar najbolj pojasnijo.

VPRAŠANJE:

Duška Škerk iz TOZD TEA sprašuje, kakšen je odpovedni rok. Kakšne so lahko posledice, če delavec prekine delovno razmerje takoj, brez soglasja z vodstvom TOZD, če se npr. želi vpisati v srednjo šolo?

ODGOVOR:

Odpovedni oziroma izstopni rok urejajo in določajo trenutno še veljavni SSMRD TOZD-ov in trajanju od 1 do 4 mesece in sicer na naslednji način:

Kriteriji

1. vodilni delavec	— 4 mesece
2. delovno mesto, kjer se zahteva	
— VS in VŠ izobrazba	-3 mesece
— SS izobrazba	— 2 meseca
— VK in K	— 1 mesec
— ostali delavci	— 1 mesec
3. delavcu, ki ima nad 10 let delovne dobe, se rok podaljša za	— 2 meseca

Delavec, ki ne upošteva izstopnega roka in samovoljno preneha delati, je dolžan TOZD povrniti škodo, ki jo je s tem postopkom povzročil.

Samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo ISKRA Elektromehanika Kranj in pravilniki o delovnih razmerjih TOZD-ov pa bodo vprašanje izstopnega roka rešili nekoliko drugače: delavec bo moral v primeru nameravanega prenehanja delovnega razmerja (če pismeno izjavi, da ne želi več delati v TOZD, če noče opravljati nalog oziroma del, ki so mu ponujena in ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi in drugim z delom pridobljenim delovnim zmognostim in če se ugotovi, da delavec ni zmožen opravljati nalog oziroma del, ki so mu zaupana, pa odbije opravljanje drugih nalog oz. del.) ostati na delu še določen čas in sicer:

1. delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi	4 mesece
2. delavec, ki opravlja naloge oziroma dela, za katera se zahteva:	
— VS oz. VŠ izobrazba	3 mesece
— SS izobrazba	2 meseca
— TP, DP in EP izobrazba	2 meseca
— ostali delavci	30 dni

V primeru nespoštovanja izstopnega roka, bo delavec v postopku ugotavljanja o odgovornosti za povzročeno škodo, oziroma bo moral plačati pavšalno odškodnino, če bo v postopku ugotovljena njegova odgovornost za nespoštovanje izstopnega roka (npr.: za vsak dan predčasnega prenehanja delovnega razmerja bo moral delavec plačati 4 % NOD).

B.R.

VPRAŠANJE:

Hočevarjeva iz DS SS je pri nas pripravnica. V Iskro je prišla lani v septembru. Slišala je, da bo po novem zakonu o delovnih razmerjih pripravniška doba krajša, le šest mesecev, zato jo zanima, kako bo s pripravniki, ki so se zaposlili lani?

ODGOVOR:

39. člen ZDR določa, da pripravniška doba lahko traja najmanj 6 mesecev in največ 1 leto, če zakon ne določa drugače. V skladu s tem zakonom bodo samoupravni sporazum o združevanju v delovno organizacijo Iskra Elektromehanika Kranj, pravilniki o delovnih razmerjih in samoupravni

S piknika izseljencev: govori predsednik Izseljenske matice Slovenije.

splošni akti o pripravnikih določili, da traja pripravniška doba za pripravnike:
— s SS izobrazbo
— z VŠ izobrazbo
— z VS izobrazbo

Ko bodo vsi ti SSA začeli veljati, se bodo določila o trajanju pripravniške dobe smiselno začela uporabljati za vse pripravnike, ki bodo v tem času v delovnem razmerju.

B. Račič

ISKRA — INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN ELEKTROMECHANIKO KRANJ o. sol. o.

Na podlagi sklepa delavskega sveta delovne organizacije ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ razpisujemo imenovanje

ČLANOV KOLEGIJSKEGA POSLOVODNEGA ORGANA

1. za proizvodno področje telekomunikacij
2. za proizvodno področje elektromehanike
3. za področje ekonomike in financ
4. za programsko-tehnične dejavnosti in kakovost
5. za planiranje in tržišstvo
6. za kadrovske in splošne zadeve
7. za področje organizacije in AOP

Kandidati morajo poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje, s statutom določene pogoje:

- da imajo visoko ali višjo izobrazbo tehnične, ekonomske, pravne ali organizacijske smeri
- 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta na opravljanju odgovornih del in nalog v gospodarski dejavnosti
- ustrezne moralno-politične kvalitete, ki se ugotavljajo po določilih družbenega dogovora o načelih za izvajanje kadrovske politike v občini Kranj
- sposobnost za vodenje poslovanja, vsklajevanja in organizacijo delovnega procesa
- znanje svetovnega jezika.

Mandatna doba traja 4 leta.

Prijave na razpis z ustreznimi dokumenti je treba vložiti v roku 15 dni po objavi. Prijava naj bo v zaprti ovojnici poslana na naslov: ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ, Kadrovsko področje, 64000 Kranj, Savska loka 4, z oznako „za razpis članov kolegijskega poslovnega organa.“

Kandidati bodo o rezultatih razpisa obveščeni v roku 60 dni.

ISKRA

Industrija za telekomunikacije
elektroniko in elektromehaniko
K R A N J o. sol. o.

razpisuje

DELA IN DELOVNE NALOGE DELAVCEV S POSEBNIMI POOBLAŠČILI IN ODGOVORNOSTJO

1. VODJE GPP V TOVARNI ATC
 2. VODJE ODDELKA ZA EKONOMIKO V TOVARNI TEA
- Poleg pogojev določenih z zakonom morajo kandidati izpolnjevati tudi naslednje pogoje:
- Pod tč. 1:
- visoka izobrazba ekonomske, organizacijske, elektro ali strojne smeri,
 - 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju ustreznih del in nalog.
- Pod tč. 2:
- visoka izobrazba ekonomske smeri,
 - 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju ustreznih del in nalog.

Skupna pogoja:

- znanje svetovnega jezika,
 - aktiven odnos do samoupravljanja in moralno politična neoporečnost.
- Prijave na razpis z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih zaposlitev, naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ, 64000 Kranj, Savska loka 4, Kadrovsko področje, z oznako: „za razpis“

Kandidati bodo o rezultatih razpisa obveščeni v roku 30 dni.

ISKRA — INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN ELEKTROMECHANIKO KRANJ, o. sol. o.

Na podlagi sklepa delavskega sveta delovne organizacije ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ razpisujemo imenovanje

VODJE DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB

Kandidat mora poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje, s statutom določene pogoje:

- da ima visoko izobrazbo pravne, ekonomske, tehnične ali organizacijske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta na opravljanju odgovornih del in nalog v gospodarski dejavnosti,
- ustrezne moralno-politične kvalitete, ki se ugotavljajo po določilih družbenega dogovora o načelih kadrovske politike v občini Kranj.
- sposobnost za vodenje poslovanja, vsklajevanja in organizacijo delovnega procesa,
- znanje svetovnega jezika.

Mandatna doba traja 4 leta.

Prijave na razpis z ustreznimi dokumenti je treba vložiti v roku 15 dni po objavi. Prijava naj bo v zaprti ovojnici poslana na naslov: ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ, Kadrovsko področje, 64000 Kranj, Savska loka 4, z oznako „za razpis vodje DSSS“.

Kandidati bodo o rezultatih razpisa obveščeni v roku 60 dni.

AKCIJA MODRI TELEFON

Vi sprašujete, 23-33 odgovarja

VPRAŠANJE:

Potočnik iz Orodjarne sprašuje, zakaj ni mogoče napraviti izhoda na parkirišče za orodjarne, kjer je do nedavnega stal in urejal parkiranje pred glavno vratarico delavec oddelka za varnost. S tem bi razbremenili zelo ozko cestišče od parkirišča za orodjarne proti glavni vratarici, po katerem se ob 14. uri vsujejo poleg voznikov tudi pešci. Delavci bi lahko hitreje prišli do svojih delovnih mest.

ODGOVOR:

DS DO je na svojem 15. zasedanju 14. marca letos sprejel sklep o ureditvi nastale prometne situacije in parkirišča za vozila naših delavcev. Oddelek za varnost je z dopisom z dne 17. 3. 1978 naročil Investicijskemu področju, naj se dela, ki se nanašajo na sprejeti sklep DS DO takoj izvršijo. Zato smo vprašanje, tok. Potočnika posredovali Štefanu Sušniku, direktorju Investicijskega področja, ki nam je dal naslednja pojasnila:

— V zvezi s sklepom DS DO z dne 14. 3. 1978:

1. Prometni znaki na trasi od vratarice do vstopa na Savsko cesto so bili postavljeni tako, kot so jih postavili strokovnjaki. Za ta strošek TOZD Vzdrževanje ni zahteval naročila.
2. Za postavitev zapore, vratarke hišice in priključkov je bil izdelan načrt 25. 4. 1978. Z varnostno službo smo si ogledali možnost odprtja dodatnega izhoda ob parkirišču in ta dela vključili v predračune. Za izvedbo teh del je TOZD Vzdrževanje zahteval naročilo, kar mu pa nismo mogli dati, ker zanj nimamo kritja.
3. V tej zvezi je treba pojasniti, da je bil 12. 4. 1978 poslan konkretni predlog za združevanje sredstev za ureditev prometa na Savski loki TOZD-om, ki naj bi združevali ta sredstva. Akcija o združevanju ni uspela. Od 8 TOZD sta le dve odobritvi sredstev za ta namen, ostale TOZD so pa dale

razne dodatne predloge za delno urejanje ali odločitev teh del. O rezultatu akcije je bilo 18. 5. 1978 izdelano poročilo in poslano merodajnim v vednost. Ker sporazum o združevanju sredstev ni bil dosežen, so bile ustavljene vse akcije.

Pripomniti moram, da je poleg situacije pri glavnem vratarju za promet zelo kritična tudi točka pri stanovanjski hiši na Savski loki, kjer zaradi nepredvidnega izstopa iz hiše lahko vsak avtomobilist doživi nesrečo. Srečevanje na ozki cesti je zelo problematično, kot tudi dostop na Savsko cesto. Dostop h glavni vratarici je po moji oceni prava sramota za Elektromehaniko, kjer je ogrožena tudi varnost imetja.

Zato predlagam, da se na osnovi vprašanja tov. Potočnika ponovno obravnava prometna ureditev Savske loke in obvozne ceste s tem v zvezi pa združevanje sredstev za ta namen, ne pa samo ureditev izhoda na parkirni prostor, ki zadeva koristi tov. Potočnika direktno.

Štefan Sušnik, dipl. ing.

Pripis uredništva:

To, da akcija za združevanje sredstev za ureditev prometne situacije pred Iskro v Savski loki ni uspela, pomeni da se naše temeljne organizacije ne zavedajo v zadostni meri, da je poleg učinkovitega varstva pri delu potrebno delavcu zagotoviti tudi varen in neoviran dostop do DO. Kot že tolikokrat, bo verjetno tudi v tem primeru potrebna prometna nesreča ali celo smrtna žrtev, da bomo združili sredstva in zagotovili zadovoljivo prometno varnost naših delavcev in drugih uporabnikov cestišč v Savski loki. Tudi odbori za LO in DS v tistih temeljnih organizacijah, ki se niso odločile za omejeno združevanje sredstev, bi morali v tej situaciji takoj učinkovito ukrepati.

VPRAŠANJE:

„Zakaj TOZD Števci ne more razpola-

S 15. seje delavskega sveta

Z referendumom, ki je bil 7. 7. 1978 smo v delovni organizaciji ISKRA-AVTOMATIKA zaključili 6-mesečno obdobje priprav na spremembe v organiziranju delovne organizacije. Cilj notranje preobrazbe je doseči združevanje na optimalni samoupravni delitvi dela in na organizaciji proizvodnega procesa z večjo produktivnostjo in z večjim dohodkom.

Na 15. rednem zasedanju ISKRA-AVTOMATIKE, dne 12. julija, so delegati poslušali poročilo o izidu glasovanja o sklenitvi samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranju delovne organizacije in spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo. Član volilne komisije delovne organizacije Boris Brglez je poročal, da je bilo glasovanje vseh TOZD in delovne skupnosti skupnih služb opravljeno v skladu s sklepom delavskega sveta delovne organizacije, da je glasovanje potekalo nemoteno, da je bila na voliščih zagotovljena tajnost glasovanja in da so bila volišča skrbno urejena.

Na podlagi zapisnikov volilnih komisij TOZD in delovne skupnosti skupnih služb, ki so ugotovljale izid glasovanja, je volilna komisija delovne organizacije ugotovila, da je za sprejem oz. sklenitev samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranju delovne organizacije in spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo glasovala večina vseh delavcev delovne organizacije in sicer:

- v TOZD Tovarna avtomatskih in varilnih naprav SVN je ZA glasovalo 235 delavcev ali 70,6 % od skupnega števila vseh delavcev, PROTI 41 delavcev ali 12,3 %.
- v TOZD Tovarna elektrospojnih vezij ELA je ZA glasovalo 226 delavcev ali 68,9 %, PROTI pa 31 delavcev ali 9,5 %.
- v TOZD Tovarna napajalnih naprav TNN je ZA glasovalo 295 delavcev ali 79,5 %, PROTI pa 35 delavcev ali 9,4 %.

— v TOZD Tovarna orodij ORODJA je ZA glasovalo 89 delavcev ali 79,5 %, PROTI 3 delavci ali 2,7 %.

— v TOZD Inženiringu je ZA glasovalo 189 delavcev ali 55,7 %, PROTI 96 delavcev ali 29,7 %.

— v TOZD Tovarna električnih aparatov TELA, obrat Poljčane je ZA glasovalo 28 delavcev PROTI pa 113, v obratu Makole je ZA glasovalo 23 delavcev, PROTI pa 38, v obratu Dobropolje je ZA glasovalo 137 delavcev, PROTI pa 58, na lokaciji na Savski c. 3 je ZA glasovalo 486 delavcev, PROTI pa 356 delavcev.

— v TOZD Procesna tehnika PCT je ZA glasovalo 47 delavcev ali 58,8 % PROTI pa 30 delavcev ali 37,5 %.

— v delovni skupnosti skupnih služb je ZA glasovalo 219 delavcev ali 82,7 %, PROTI pa 16 delavcev ali 6,1 %.

SKLEP DSJ:

Delavski svet DO je na svojem zasedanju dne 12. 7. 1978 ugotovil na podlagi poročila volilne komisije DO, da je za sklenitev „Samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranju delovne organizacije in spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo“ glasovala večina tistih delavcev, ki imajo pravico glasovanja na referendumu in sicer v vsaki TOZD oz. delovni skupnosti v sestavi DO, kar pomeni v skladu z 2. odstavkom 25. člena zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. l. SRS 23/77), da

Utrinki z referenduma

je odločitev o sklenitvi citiranega sporazuma sprejeta.

V okviru dnevnega reda so delegati na pdlagi 82. člena Samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranju delovne organizacije in spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo in v skladu s 520. členom zakona o združenem delu imenovali vršilce dolžnosti predsednika, namestnika in člane kolegijskega poslovnega organa delovne organizacije. In sicer za v.d. predsednika Staneta Preskarja, za namestnika Draga Podlogarja, za člane pa Franca Vrečka, Florjana Malijsa in Viktorja Korošca.

O nalogah, ki nas v bodoče čakajo pri usklajevanju odnosov z določbami zakona o združenem delu pa je spregovoril Stane Preskar: „Za nami je 6 mesečno obdobje, ki ni bilo ravno lahko. Še v začetku letošnjega leta se je v Avtomatiki kazala precejšnja stopnja neenotnosti, ki smo jo lahko v veliki meri premostili le s polno organiziranostjo v smeri, da zgradimo koncept, ki bo nam omogočal združevanje in obenem reševanje problemov.

Ta koncept se danes odraža v Samoupravnem sporazumu o spremembah v organiziranju delovne organizacije in spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo ter elaboratu. Vanjo smo vložili ogromno strokovnega in političnega znanja. Delavcev ZA, ki ga je zapisal na referendumu pa pomeni ponovno potrditev pravilnosti začrtane poti. Zato se ob tej priliki tudi zahvaljujem vsem aktivistom, ki so v tem času s podporo konceptu pripomogli k uveljavitvi novih načel.

Čeprav se bodo posledice notranje razvzanosti še nekaj časa kazale pri našem delu, premik ni mogoče doseči z ukazom. Zato, da bomo prav vsi delavci v Avtomatiki enotno izvajali in uveljavljali sprejeta načela, je potrebno še ogromno političnega in strokovnega delovanja. Zaupanje delavcev, ki so se na referendumu odločili ZA, moramo dokazati tako, da bomo proklamirali sprejeta načela.

Na ta način bomo prepričali tudi tisti delavcev, ki so nam izrekli nezaupanje, da delamo v njihovem interesu. Ponovno bomo angažirali politične sile in dokazali, da novi program omogoča uresničevanje političnih smernic iz zakona o združenem delu.

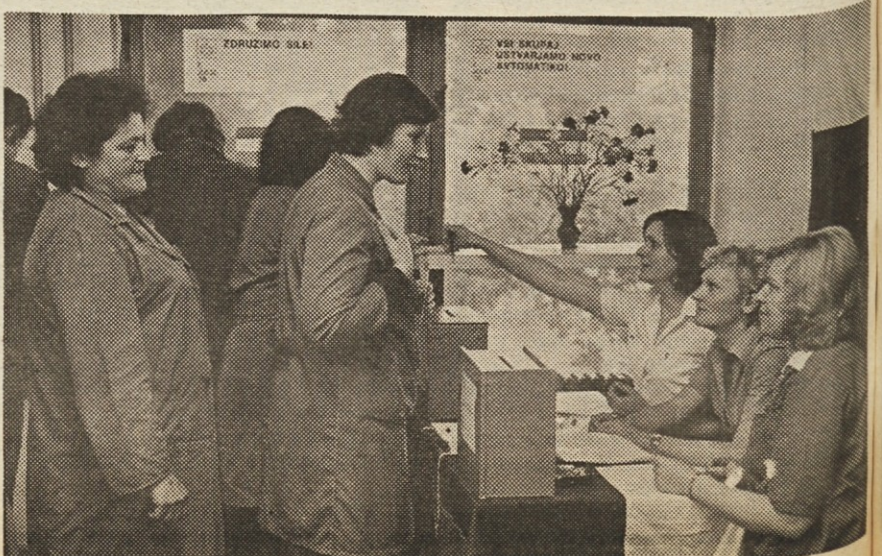
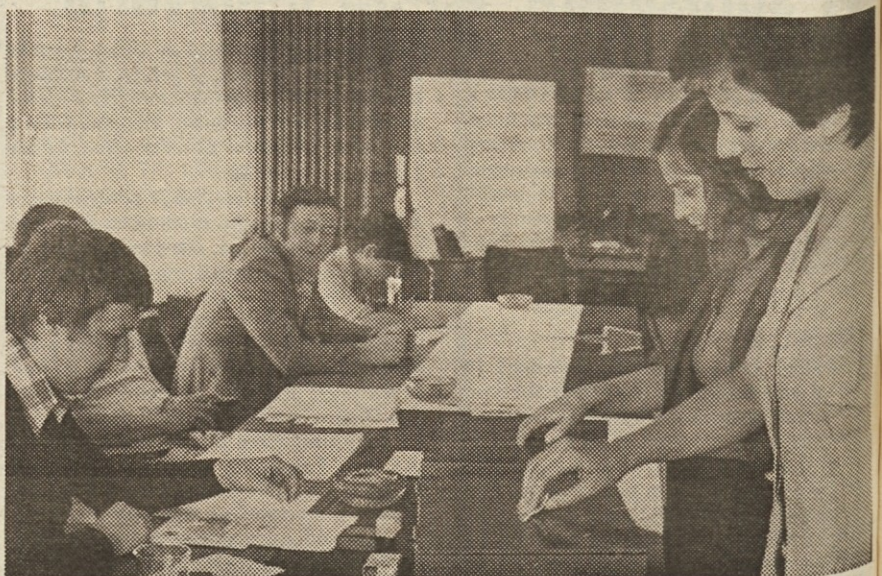
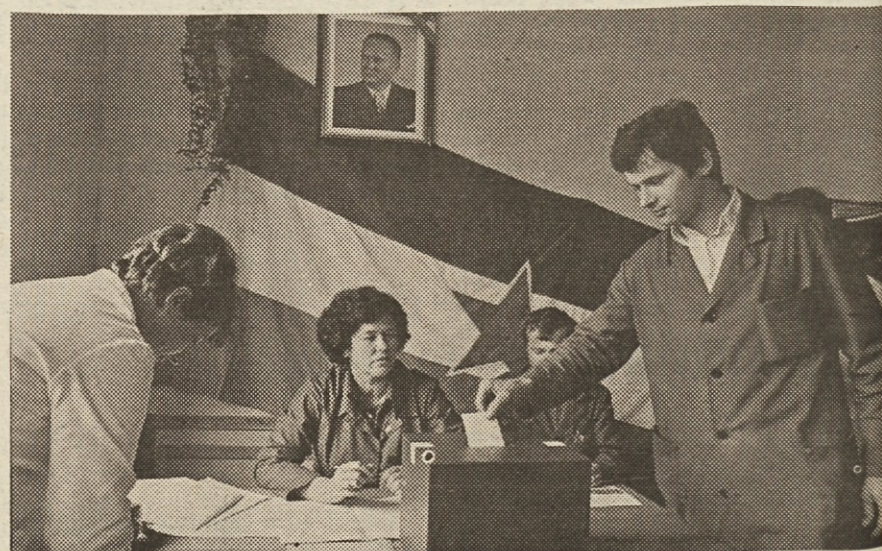
Lahko smo zadovoljni s prehojeno potjo, vendar s tem naše delo še ni zaključeno. Še v naprej bo potrebno delati na konsolidaciji Avtomatike, angažirati strokovne kadre za pripravo samoupravnih splošnih aktov, v jeseni izvesti volitve delavskih svetov v TOZD in delovnih skupnostih itd...“

Š. D.

Slavnostno podpisovanje sporazuma

S podpisovanjem Samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranju delovne organizacije in spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo, ki je bilo 12. 7. 1978, je bila zaključena akcija samoupravnega dogovarjanja o novi usmeritvi delovne organizacije ISKRA-AVTOMATIKA. Notranja preobrazba pomeni povezovanje proizvodno-programske usmeritve s samoupravno organiziranostjo, s konstituiranjem novih TOZD na novih družbenih in ekonomskih osnovah. Izhodišče združevanja je optimalno samoupravno dogovorjena delitev dela, s katero bomo dosegli, da bo vsak delavec naše Avtomatike pričel slej ko prej samostojno razmišljati, koliko dohodka mora ustvariti, da bodo zadovoljene njegove neposredne potrebe in tiste, ki jih zadovoljuje preko drugih delov združenega dela izven materialne proizvodnje.

Samoupravni sporazum so podpisali pooblašenci, predstavniki TOZD in delovne skupnosti skupnih služb.

IZ TOZD SVN

Srebrni znak ZS Slovenije

Na podlagi pravilnika o podeljevanju srebrnega znaka Sindikatov Slovenije je predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov Ljubljana-Siška podelilo trideset znakov posameznim članom sindikata ter pet znakov osnovnim organizacijam sindikata. Kot pogoj za pridobitev srebrnega znaka za člane sindikata je daljše prizadevanje in uspešno opravljanje funkcij v osnovni organizaciji, pri čemer je poudarek na takšnem doseženem položaju osnovne organizacije sindikata, v katerem je viden njen vpliv pri uresničevanju delavskih interesov in pri sprejemanju samoupravnih odločitev v delovnih oziroma temeljnih organizacijah ter dosežen uspeh s skupnim delovanjem same osnovne organizacije sindikata.

V TOZD SVN so na seji Izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata pregledali in kritično ocenili dosedanje delo sindikata v TOZD ter odločili, da se srebrni znak Sindikatov Slovenije za leto 1978 podeli Mari Stajniku. Stajnikova je zaposlena v Iskri oziroma v TOZD SVN od 18. 10. 1959, kjer opravlja dela in naloge poenterke. Vrsto let oziroma več mandatnih dob zapored je član izvršnega odbora osnovne organizacije, kjer predano deluje v vseh akcijah sindikata. Izredno se angažira ob izvedbah krvodajalskih akcij in ravno njej gre zahvala, da se jih delavci tako polnoštevilno udeležujejo. Vsi v

Mara Stajniko.

TOZD jo poznajo kot vestno in dobro delavko, ki jo odlikuje plemenit in tovariški odnos do sodelavcev. Srebrni znak, ki ga je prejela, je znak priznanja širše družbene skupnosti za njeno delo in vzpodbuda za naprej.

Priznanja delegatom

Za uspešno delegatsko delovanje v prvem mandatnem obdobju v skupščinah družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti so v TOZD SVN podelili priznanja naslednjim delegatom: Kaplan Milena, Petkovšek Milan, Bitenc Zvone, Bilodjerič Jure, Slavič Vladimir, Kovačič Adolf, Laurenčič Martin, Škulj Darinka, Giosento Bruno, Šerbec Ferdinand, Marko Anton, Goli Stane, Gianini Janez, Klanjšek Franc, Golob Anton.

Š. D.

13. 7. 1978 je prispel na poslovni obisk v Iskro-Avtomatiko Valentin Petrovič Kolomnikov, namestnik ministra za avtomobilsko industrijo SSSR s sodelavci. Goste je sprejel Stane Preskar, v.d. direktor DO

Z volišča v TOZD TELA.

ISKRA – Industrija za avtomatiko n. sub. o. Ljubljana

TOZD – Tovarna orodij ORODJA n. sub. o. Ljubljana, Stegne 15

Razpisna komisija za razpis opravljanja del in nalog individualnega poslovnega organa

RAZPISUJE

opravljanje prostih del in nalog individualnega poslovnega organa – direktorja TOZD.

Za direktorja je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjuje še naslednje pogoje:

1. da ima visoko izobrazbo ekonomske, strojne ali organizacijske smeri in 5 let delovnih izkušenj
2. da ima družbenopolitične in moralnopolitične lastnosti po družbenem dogovoru o temeljnih kadrovske politike na področju ljubljanskih občin in ustvarjalen odnos do samoupravljanja
3. da ima sposobnosti organiziranja in vodenja poslovanja in usklajevanja delovnega procesa

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: ISKRA AVTOMATIKA, TOZD ORODJA Ljubljana, Stegne 15 z oznako za razpisno komisijo.

Priznanje mladim iz TOZD Veliki zaganjalniki

Konferenca mladih delavcev pri občinski konferenci ZSMS Nova Gorica je vključila vse osnovne organizacije ZSMS v občini v tekmovanje za najboljšo OO ZSMS. Mladi v Tovarni velikih zaganjalnikov novogoriške Avtoelektrike so vzeli tekmovanje zelo resno, lotili so se ga s skrbno pripravljenim pristopom in uspeli. Dobili so priznanje za dosežene rezultate v tekmovanju z naslovom: „Najboljša osnovna organizacija ZSMS v združenem delu“.

O tem nekaj več besed kasneje.

Najprej pogledimo, kaj mladi v tej TOZD delajo. Mladi v tej tovarni so se v zadnjem obdobju aktivno zavzemali skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami za nadaljnje utrjevanje samoupravljanja in družbenoekonomskih odnosov v TOZD, kakor tudi na nivoju delovne organizacije.

Predsedstvo te OO se je vseskozi trudilo, da bi vključilo slehernega mladega v ZSMS in s tem v čimboljše politično delo. Pri tem moramo kritično ugotoviti, da je predsedstvo naletelo na razne težave, saj nekateri mladi stojijo ob strani in raje kritizirajo obstoječe stanje, namesto da bi se vključili v delo in dali svoj prispevek za boljši jutri. Vsi tisti, ki so vključeni v delo, se zavedajo, da le resnična svoboda samoupravljanja vlije slehernemu človeku delovno moralo in s tem tudi boljši učinek.

Mladi iz te največje TOZD, ki jih je blizu 200, so sodelovali pri obravnavi samoupravnih aktov in pri uveljavljanju Zakona o združenem delu. Tudi področje kadrovske politike ni šlo mimo njihove organizacije, saj so imeli svoje predstavnike povsod tam, kjer se je odločalo o kadrovanju ljudi v vodstva družbenopolitičnih organizacij in v samoupravne organe. Ena najvažnejša naloga mladih v tej TOZD pa je še nadaljnje marksistično izobraževanje in pomlajevanje zveze komunizmov.

Na kulturnem področju imajo vedno dovolj dela. Naj omenim samo to, da so organizirali proslavo ob naših največjih praznikih, kjer so skupno z ostalimi mladimi iz drugih TOZD pripravili bogat kulturni program. Tudi na športnem področju so zelo aktivni, saj je tudi njihova zasluga, da so bili lansko leto športniki in športnice ekipni zmagovalci občinskih športnih iger Nova Gorica.

In sedaj se povrnimo k priznanju, ki je bilo dodeljeno tej osnovni organizaciji ZSMS. Tekmovanje je potekalo celo leto. Obseg je bil zelo širok, saj je zajelo področje kulture, športa, kadrovske politike, družbenoekonomskega področja, izobraževalno politiko, sodelovanje na mladinskih delovnih akcijah, srečanje mladih z drugimi DO, vključevanje mladih v teritorialne enote in informiranje mladih.

Pretekli mesec je bila v Ljubljani svečana podelitev teh priznanj. V imenu mladih iz velikih zaganjalnikov ga je prejela predsednica te OO ZSMS Stefka Havelj. To priznanje, ki je v ponos ne samo mladim, pač pa vsem zaposlenim v tej TOZD, kakor tudi v celotni Avtoelektriki, je obenem tudi obveza za še plodnejše delo na vseh področjih. Ostalim osnovnim organizacijam ZSMS pa naj bo za vzgled.

Marko Rakušček

Uspela javna razprava o samoupravnih splošnih aktih

Te dni je bila v novogoriški Iskri – Avtoelektriki zaključena javna razprava o samoupravnih splošnih aktih, ki obravnavajo oblikovanje, združevanje in koriščenje sredstev skupne porabe. Razprava je potekala po samoupravnih delovnih skupinah, ki so najboljša oblika za tovrstno spremljanje in seznanjanje vsebine aktov.

Ob zaključku razprave smo povprašali predsednika komisije za spremljanje in izvajanje zakona o združenem delu Pavla Mermolja, da nam pove svoje ugotovitve o poteku javne razprave ter o danih pripombah in predlogih.

Pavle Mermolja je dejal, da je komisija prejela veliko pripomb kar dokazuje, da je obravnavna te materije oživila razmišljanja o problematiki in bistvenih vprašanjih, ki tangirajo slehernega delavca s področja skupne porabe. Največ pripomb, je dejal tov. Mermolja, se nanaša na tiste člene pravilnika, ki opredeljujejo merila in kri-

terije za dodeljevanje stanovanj in posojil, kjer se zahteva konkretizacija meril.

Usklajevanje prejetih pripomb in predlogov bo potekalo na komisiji za spremljanje in izvajanje ZSD, ki bo posredovala delavskim svetom TOZD in DSSS usklajen predlog pravilnika v nadaljnji postopek.

Komisija bo pripravila tudi predlog rokovnika za izvedbo referenduma o sprejemu samoupravnega splošnega akta s področja skupne porabe, ki bo predvidoma po kolektivnem dopustu, to je v mesecu avgustu.

Glede na to, da je komisija ZSD prejela veliko pripomb, moramo ob tem vsekakor pozitivno oceniti stališče konference osnovnih organizacij sindikata delovne organizacije Iskre – Avtoelektrike, da je potekala javna razprava organizirano in dalj časa, kot je bilo prvotno predvideno.

Marko Rakušček

Mladi v Avtoelektriki pripravijo ob vseh večjih praznikih proslave z bogatim kulturnim programom

Obisk vojakov iz karavle Lokvica

Prejšnji teden so obiskali Iskro – Avtoelektriko v Novi Gorici vojaki in starešine obmejne karavle Lokvica, nad katero ima Iskra – Avtoelektrika pokroviteljstvo. Ti mladi fantje, ki so prišli pred kratkim služiti vojaški rok iz raznih krajev naše lepe domovine, so si z velikim zanimanjem ogledali vse proizvodne temeljne organizacije v Novi Gorici.

Po ogledu proizvodnje so se dalj časa zadrževali v dvorani delavskega samoupravljanja, kjer so jih sprejeli predstavniki delovne organizacije ter mladinke in mladinci. Mlade vojake je predvsem zanimala organizacija proizvodnje, delovni pogoji zaposlenih, samoupravna organiziranost in delovanje organizacije ZSMS na nivoju delovne organizacije.

Vedno, ko obišejo vojaki Avtoelektriko, si z zanimanjem ogledajo tudi proizvodnjo.

Na tem prijetnem skupnem srečanju, so se dogovorili o skupnih akcijah, ki jih bodo izvedli v sodelovanju z mladimi iz Opatjega sela, z mladimi iz Avtoelektrike in seveda z vojaki iz te obmejne karavle. Da ne bi to potekalo neorganizirano, so se dogovorili za nosilce aktivnosti, ki naj v kratkem roku pripravijo predlog skupnih aktivnosti.

To srečanje so izrabili za konkreten dogovor o športnem srečanju, ki ga bodo organizirali ob Dnevu graničarjev 15. avgusta v Opatjem selu na Krasu. Na tem srečanju, katerega pomen je v vzpostavljanju trdnih in poglobljenih vezi prijateljstva, predvsem pa negovanje tradicije tovrstnih stikov med mladimi iz Avtoelektrike in karavle, bodo letos sodelovali še kolektiv Park hotela iz Nove Gorice in Krajevna skupnost Opatje selo. Pomerili se bodo v malem nogometu in streljanju z zračno puško. Po tel. športnih nastopih je predvideno skupno tovariško srečanje in s tem počasti tev praznika graničarjev, budnika – čuvaja naših meja. Marko Rakušček.

V tovarni žarnic, od koder je ta posnetek, poteka izvoz po predvidevanjih.

SKUPNE STROKOVNE SLUŽBE

Sindikat pogloblja delo

Vesna Fajdigova je energična ženska. Predsednica sindikata je dobro leto in je zelo aktivna tudi v ZK in samoupravnih organih. Prosili smo jo, naj odgovori kot predsednica OO sindikata DSSS na nekaj vprašanj. Ustregla nam je.

Kakšna je pri vas pred in medkongresna dejavnost in kakšno bo delo sindikata po kongresih?

Moram reči, da kakšnih posebnih predkongresnih akcij ni bilo. Pač pa smo lani in letos zelo temeljito delali pri uresničevanju Zakona o združenem delu, kar je tudi vodilo vseh kongresov. Ta Zakon nam že sam po sebi zastavlja celo vrsto konkretnih nalog, ki so in bodo globoko posegle v politično in gospodarsko dogajanje naših delovnih organizacij. Predvsem pa mislim, da bomo morali po kongresih poživiti delo v sindikalnih skupinah. Le take majhne, zaključene enote zagotavljajo, da se bo slišal glas vsakega delavca. Tu mislim bo mesto za vse javne razprave in tu se bodo krojili samoupravni sporazumi s sodelovanjem nas vseh. Važno paje tudi to, da se bomo komunisti bolj aktivno vključili v delovanje vseh družbenopolitičnih organizacij in da bomo še

Naša osnovna organizacija direktno ne rešuje problemov osebnih dohodkov in ostalih bonitet, ki pripadajo vsem. Vendar pa bedi nad komisijami in službami, ki se konkretno ukvarjajo z vprašanji stanovanj, prehrane in osebnih dohodkov. Tako prav zdaj intenzivno rešujemo zadnje probleme okrog pravilnika o delitvi osebnih dohodkov po novih kriterijih. Akcija gre proti koncu in bomo v juliju že delili osebne dohodke po novih merilih učinkovitosti.

Teže je s stanovanji. Razpolagamo z malimi sredstvi in zato je Komisija za družbeni standard izdelala anketo o stanovanjih naših delavcev. Tako smo ugotovili stanje in zdaj je v teku akcija, kjer bomo skušali rešiti vsaj najbolj kritične primere stanovanjske stiske. Prehrano imamo urejeno — tople obroke in hladne malice nam preskrbi Iskra Invest servis. Je sicer nekaj odprtih vprašanj, ki jih bo še treba rešiti.

In načrti iz letošnjega programa?

Mislim, da je naša bistvena naloga, dograjevati delegatski sistem na štiri letnih izkušnjah. Nismo pa še dosegli vsega, kar želimo. Predvsem bomo organizirali širšo izobraževalno akcijo delegatov, kar naj bi poglobilo delo delegacij, zagotovilo pretok informacij

Vesna Fajdiga, predsednica OO sindikata v skupnih službah IEZE.

Po tem sanacijskem programu bodo precej postopkov in tehnoloških prijemov posodobili — mehanizirali in avtomatizirali. V ta namen imajo letos spet nekaj nove opreme, ki je že v hiši in čaka na montažo. S takim delom in vlaganji so uspeli letos povečati proizvodnjo v primerjavi z lanskim letom 35 %, storilnost pa za 24 % in to večinoma s strojnimi zmogljivostmi. Tako so morali sredi leta narediti rebalans letnega proizvodnega načrta in planirajo še 20 % povečanja produkcije. Za vse to pa so naredili temeljito analizo trga in analizo proizvodnje. Tako so na podlagi zaključkov ugotovili solidno rentabilnost in dobro akumulacijo.

Vsega pa ne bo mogoče opraviti le z dodatno strojno opremo. Ob novi tehnologiji spreminjajo tudi organizacijo dela, sistemizirajo interni transport in doma projektirajo in izdelujejo dodatne delovne naprave in pripomočke.

Ob vsem tem pa tehnologi ne mirujejo. Je še nekaj izdelkov, ki jim je treba zagotoviti rentabilnost in s tem konkurenčnost. Tu je odprto področje za razvijalce, konstrukterje in tehnologe. Ker pa je proizvodni program še vedno perspektiven, je vlaganje v razvoj in tehnologijo hvaležen posel, od katerega se ne morejo tudi dobrih gospodarskih rezultatov.

S strokovnim kadrom v proizvodnji v glavnem nimajo večjih težav. Kadrovska struktura je zadovoljiva. Manjka pa nekvalificiranih delavcev oziroma bolje delavk. Po programu bi moralo biti zaposlenih kar 40 % več. Kapacitete bodo povečali za 20 %, ker pa manjka delovne sile bo šlo povečanje lahko le na račun avtomatizacije in le malenkost z dodatnim zaposlovanjem.

Za konec pa je Alojz Gorišek povedal še nekaj, kar želi proizvednjo: „Ker se mnogo ukvarjamo s kemijo, je načrt naše tovarne ob postavitvi predvideval klimatske naprave. Pa je zmanjkalo denarja in zato se še danes otepamo s sorazmerno visoko temperaturo v proizvodnih prostorih in na več mestih s slabim zrakom, ki ga povzročajo kemični procesi. Maršikaj smo že uredili z domačimi prezračevalnimi napravami in predvsem s prezrapreditvami „vročih“ postopkov v ločene manjše prostore. Upam, da bomo letos dosegli delno regulacijo temperature z dodatnimi napravami, kar bo znatno izboljšalo delovne pogoje.“

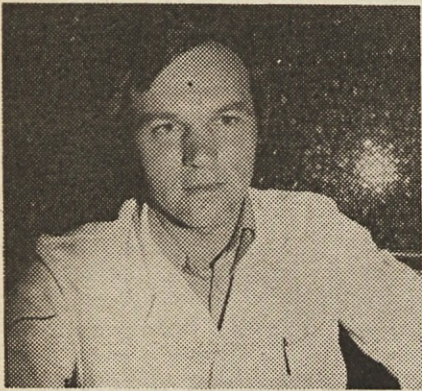
KF

TOZD POLPREVODNIKI TRBOVLJE

Večji poudarek kakovosti

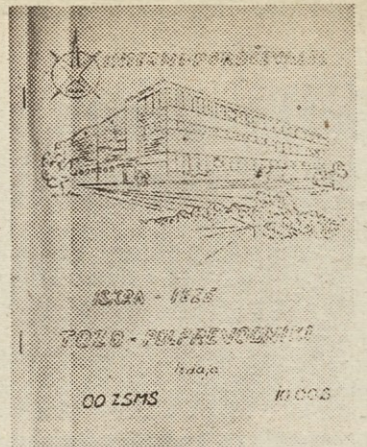
„Po sanaciji smo se v naši tovarni lotili predvsem preizkušenih in tehnološko dognanih izdelkov, ki jim lahko jamčimo kvaliteto. S takim programom uspevamo dvigati akumulacijo in na zunanjem trgu ni nobenih težav s prodajo“, mi je povedal vodja proizvodnje v trboveljski Iskri, mladi Alojz Gorišek.

V TOZD Polprevodniki v Trbovljah so imeli pred leti predvsem zaradi osvajanja novega programa precej težav. Zato zadnja leta z vsemi zmogljivostmi proizvajajo predvsem

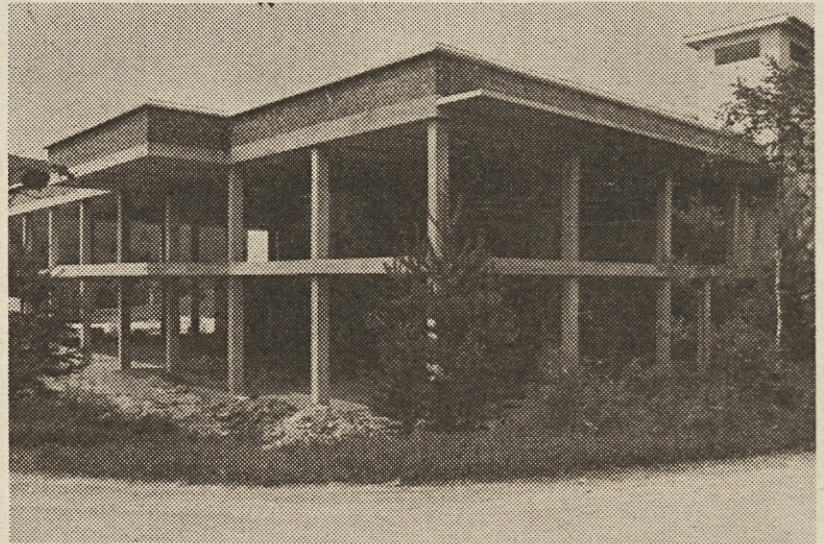

Vodja proizvodnje v trboveljski Iskri Alojz Gorišek.

S kamero po TOZD

TOZD POLPREVODNIKI TRBOVLJE: Za boljšo informiranost in prelinvanje delegatskih informacij so mladinci začeli izdajati domačega poročevalca.

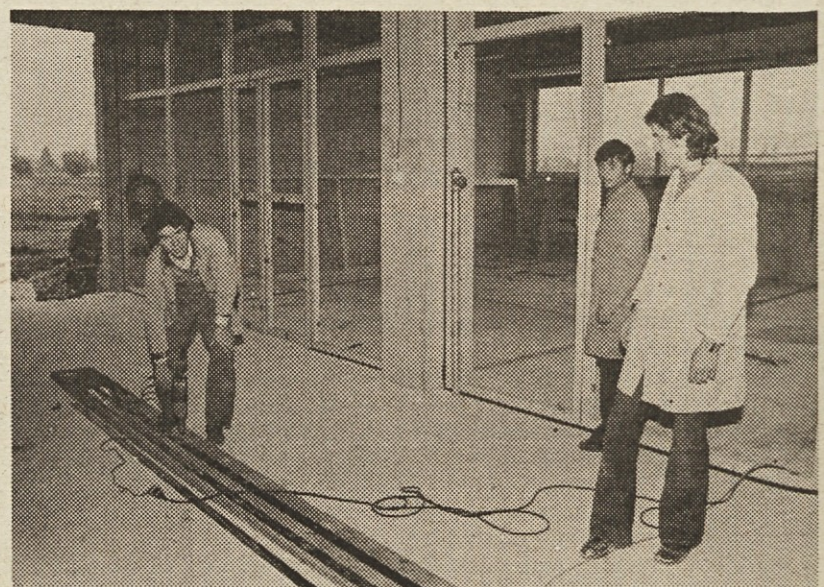
TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK: Te dni bodo nadaljevali z zidavo prizidka, ki je miroval skoro dve leti. Vanj bodo preselili del pripravljanih oddelkov in menzo.

DO ZMAJ: Mimo Feritov polagajo kable za telefon in telex. To so že zadnji montažni koraki pred preselitvijo v Stegne.

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK: Marsikako manjšo napravo že projektirajo in izdelajo sami. Pri takem delu Hrovat Jože in Murn Andrej.

MIKROELEKTRONIKA: Čeprav so gradbena oziroma zaključna dela malo v zaostanku, se gradnja bliža koncu. Na delu so le še montažerji napeljav.

ISKRA MIKROELEKTRONIKA LJUBLJANA — v ustanavljanju

Za delo v moderni tovarni za proizvodnjo mikroelektronskih vezij v Ljubljani — Stegne

o b j a v l j a m o naslednja prosta dela in naloge:

1. VODJE OPERATIVNE PRIPRAVE DELA

za vzpostavitev službe, ki zajema planiranje in analize proizvodnje ter izdelavo tehnološke dokumentacije.

POGOJ:

- visoka ali višja šola elektrotehniške, strojne ali organizacijske smeri
- 2 oz. 3 leta delovnih izkušenj v proizvodnji
- znanje angleškega jezika zaželeno
- poskusno delo 3 mesece

Možnost dodelitve stanovanja.

2. VZDRŽEVALCA

za vzdrževanje naprav in instalacij ter pripravljane izboljšav naprav, instalacij in delovnih pripomočkov

POGOJ:

- tehniška srednja šola elektro smeri
- pasivno znanje angleškega jezika
- delovne izkušnje zaželeno.

Prevoz na delo in z dela urejen s tovarniškim avtobusom.

Če želite osebni razgovor glede nalog in pogojev dela, najavite svoj obisk po telefonu na številko 559-198 ali pismeno.

Pismene prijave sprejema kadrovska služba ISKRA — IEZE, Stegne 17, Ljubljana, 15 dni po objavi.

Temeljito do analitske ocene

Zaradi temeljitega pristopa pri izdelavi novih analitskih ocen na podlagi že sprejetega samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov v delovni organizaciji Iskra Commerce, delno pa tudi zaradi dopustov, je bilo treba časovne roke premakniti na nove datume. Tako komisija, ki pripravlja analitsko oceno delovnih mest ter nove opise in kategorizacijo (vrednotenje) del, kot tudi kolegij Iskre Commerce, sta namreč prišla do zaključka, da bo bolj smotno, če bo komisija posvetila več časa objektivni presoji dejanske vrednosti posameznih del, saj bo lahko po tej poti pravilneje in hitreje prišla do rezultatov. Nove roke in zadolžitve objavljamo v inter-

nem glasilu Iskre Commerce, v Informatorju, tukaj pa naj zapišemo le to, da bomo rezultate objavili sredi avgusta, zbori delavcev pa bodo med 6. in 8. septembrom.

Glede na dokončno analitsko oceno bo komisija na podlagi analize skupaj z odborom za gospodarske zadeve in medsebojno razmerja Iskre Commerce ter delavskimi sveti TOZD in delovne skupnosti skupnih služb ter celotne Iskre Commerce predlagala, od katerega datuma naprej naj bi začeli uporabljati nove analitske ocene, torej uresničevati sprejeti sistem nagrajevanja na podlagi nove analitske ocene.

LD

AVTOELEKTRIKA

Izvoz v pričakovanih okvirih

Rezultati izvoza v prvem polletju letošnjega leta v Iskri — Avtoelektriki nam povedo, da so v okviru pričakovanih kljub temu, da so nekoliko izpod letnega plana. Temeljne organizacije v delovni organizaciji Avtoelektrike so dosegle 45 procentno izpolnitev letnega plana na področju izvoza, to pa je za 42,3 % več kot v istem obdobju lanskega leta.

Pomudimo se nekoliko dlje in poglejmo, kako so izvažale posamezne temeljne organizacije:

Tovarna malih zaganjalnikov je realizirala letni plan z 42,24 procentov. Izpad je nastal pri dobavah za Pol — Mot ter zakasnitve poskusne in s tem začetka rednih dobav za Renault.

V Tovarni velikih zaganjalnikov so realizirali letni plan z 42,25 procenti. V večji meri so ostale nerealizirane dobave Sacetu, dobave rotorjev za Bosch, iz plana pa je v celoti izpadlo naročilo pastorkov in sklopov za Romunijo.

Zaposleni v tovarni generatorjev in

elektronike so realizirali letni plan s 43,87 %. Izpadlo je naročilo alternatorjev za Romunijo, z zamudo pa so začele dobave Citroenu.

Tovarna vžigalnih tuljav Bovec je realizirala letni plan s 43,38 procenta, zaostanek je v dobavah vžigalnih tuljav za Simco (elektronski vžig) in zakasnitvi povečanja naročil firme Peugeot.

Tovarna žarnic Ljubljana je realizirala letni plan izvoza s 52,73 procenta, kljub temu pa zaostajajo v dobavah skoraj vsem kupcem.

Tovarna AET Tolmin je realizirala letni plan s 66,57 procenti. Izpada praktično ni bilo, izvoz napram planu je rezultat izpolnitve večjega naročila svečk za Čehoslovaško.

V Avtoelektriki nasplošno ocenjujejo, da je večina navedenih izpadov posledica premajhnih proizvodnih kapacitet ter premajhne sposobnosti za hitro osvajanje novih izdelkov ustrezne kvalitete.

Marko Rakušček

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA TOZD Zunanji trg, vabi k sodelovanju sodelavca za opravljanje naslednjih del:

Izvajanje realizacije sklenjenih ZT poslov, urejanje in vodenje evidenc (referent samostojni)

POGOJI:

- končana ekonomska srednja šola ali upravno administrativna šola
- 2 leti delovnih izkušenj
- znanje strojepisja
- aktivno znanje ruskega in pasivno znanje angleškega jezika

Delovno razmerje se sklepa za določen čas.

- organiziranje in upravljanje tehnično-komercialnih poslov v ZT (komercialist samostojni I. v ZT).

POGOJI:

- končana Višja ekonomska ali komercialna šola
- 3 leta delovnih izkušenj
- opravljena zunanje trgovinska registracija
- aktivno znanje ruskega jezika
- 3 mesečno poskusno delo

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas.

Organiziranje in upravljanje poslovno in tehnično zahtevnejših poslov v ZT (komercialist višji I. v ZT).

POGOJI:

- končana II. stopnja ekonomske fakultete
- 3 leta delovnih izkušenj
- opravljena zunanje trgovinska registracija
- aktivno znanje nemškega jezika
- 3 mesečno poskusno delo

Delovno razmerje se sklne za nedoločen čas.

— opravljanje administrativno korespondenčnih opravil (korespondent)

POGOJI:

- končana upravno administrativna šola
- eno leto delovnih izkušenj
- aktivno znanje strojepisja in stenografije
- pasivno znanje nemškega jezika
- 3 mesečno poskusno delo

Delovno razmerje se sklne za nedoločen čas.

— za opravljanje administrativno tehniških poslov in strojepisna opravila (administrator)

POGOJI:

- končana administrativna šola
- 1 leto delovnih izkušenj
- zaželeno pasivno znanje angleškega jezika
- 3 mesečno poizkusno delo

Delovno razmerje se sklne za nedoločen čas.

Prevažanje manj zahtevnega tovora in urejanje manj zahtevnih spremljajočih carinskih formalnosti (carinski manipulant).

POGOJI:

- končana poklicna šola elektro smeri
- 3 leta delovnih izkušenj
- vozniški izpit B kategorije
- zaželen odslužen vojaški rok
- 3 mesečno poskusno delo

Delovno razmerje se sklne za nedoločen čas.

Ponudbe pošljite v roku 15 dni po objavi na naslov:

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA, Kadrovska služba, Topniška 58.

Rak na dojki in mamografija

Zgodnje odkrivanje in ugotavljanje raka na dojki je pomembno zaradi tega, da se čimbolj skrajša obdobje (čas) med prvimi znaki te bolezni in začetkom zdravljenja. Le-to je namreč uspešnejše v začetnem razvoju bolezni, medtem ko je v kasnejših razvojnih obdobjih bolj vprašljivo (dvomljivo) in manj uspešno.

Odkrivanje znakov bolezni je predvsem naloga vsake ženske, ki s samopregledovanjem dojk lahko ugotovi zatrdino, izcedek iz bradavice ali bolečino. Če najde tako spremembo, se zgłosi pri zdravniku, ki opravi klinični pregled in odloči ali je potrebna napotitev v Mikrocenter za bolezni dojk v Splošni bolnici Jesenice.

Poleg teh žena, ki so se same javile zdravniku zaradi sprememb, opaženih pri samopregledovanju, so tudi vsi zdravniki, tako splošne medicine kot ginekologi, dolžni opraviti klinični pregled dojk tudi pri ženskah, ki prihajajo po zdravniško pomoč zaradi kakih drugih težav oz. bolezni.

Ženske prihajajo torej v Mikrocenter za bolezni dojk, napotene od izbranih zdravnikov (splošne medicine) ali ginekologov. V Mikrocentru je žena ponovno klinično pregledana in če je potrebno tudi rentgensko slikana (mamografirana). Na osnovi slike — mamograma in kliničnega pregleda se ugotovi tudi morebitna potreba po pregledu tkiva dojke ali takoimenovani citološki preiskavi.

Mamografija je potemtakem le del celotne preiskave, ki pripomore skupno s kliničnim pregledom in še eventualno citološko preiskavo, do ugotovitve raka na dojki. Če taka celostna preiskava zanesljivo opredeli oz. potrdi, da so bolezenski znaki rak, potem se žensko napoti na zdravljenje na Onkološki inštitut v Ljubljani.

V nekaterih primerih, ko je rezultat pregleda dvomljiv in so potrebne za dokončno potrditev še druge dodatne preiskave, kot tudi možnost takojšnje operacije, napoti Mikrocenter žensko prav tako na Onkološki inštitut.

Odkrivanje in ugotavljanje raka na dojki gre torej od izbranih zdravnikov in ginekologov, ki odbirajo žene za pregled v Mikrocentru — do tega centra — ki nato pošilja žene na Onkološki inštitut ali zaradi zdravljenja ali pa na dodatne preiskave.

Akcija zbiranja sredstev za nabavo rentgenskega aparata za odkrivanje raka na dojki (mamomata), je presegla pričakovanja, saj je bilo zbranih več sredstev, kot je bilo predvideno. Nabavljena sta bila dva aparata, kar je bilo po prvotnih predvidevanjih utemeljeno. Kasnejše ugotavljanje potreb in porabe pa je pokazalo, da zadoštuje za populacijo Gorenjske en sam mamomat oz. en center za bolezni dojk. Tako deluje že od 8. julija 1977, v sestavu Splošne bolnice Jesenice, Mikrocenter za bolezni dojk, ki je strokovno in organizacijsko zadolžen za kvalificirano odkrivanje in zgodnjo diagnostiko raka na dojki.

Za uspešno uresničitev tega programa pa je potrebno zagotoviti nekatere ukrepe in izpolniti nekatere naloge.

Na prvem mestu je gotovo vzgojno-prosvetno delo med ženskami, ki jim je potrebno ob vsaki priliki kontinuirano pojasnjevati nujnost in koristnost samopregledovanja dojk. To pa naj bi ne bila zgolj strokovna akcija zdravstvene službe, temveč širša družbena akcija odgovornih organov. Za doseg tega cilja bi bilo zelo priporočljivo izdelati propagandni material, s katerim bi se lahko resnično vnesel med ženske pravilen odnos do samopregledovanja.

Z doktrinarno vzgojo vseh zdravstvenih kadrov in vključitvijo zdravnikov v ambulantah splošne medicine, dispanzerijih za žene in ginekoloških specialističnih organizacijah v rutinsko klinično pregledovanje dojk, bo zagotovljeno pošiljanje odbranih primerov v Mikrocenter za bolezni dojk.

Kompleksni pregled v Mikrocentru, ki obsega poleg kliničnega in rentgenskega pregleda tudi citološko preiskavo, naj bi zagotovil odkrivanje bolezni, ko je le-ta še omejena na dojko in so sodobni načini zdravljenja takih bolnic zadovoljivi. V sodelovanju z Onkološkim inštitutom v Ljubljani pa je obravnavanje bolnic zaokroženo v celoto, s čimer so zagotovljene vse dodatne potrebne preiskave, kot tudi ustrezno zdravljenje.

Posebej moramo poudariti, da se tudi po takšnem kompletnem pregledu, ki pokaže, da ženska nima raka na dojki, lahko že v naslednjih dneh prične razvoj bolezni in bolezenskih znakov, ki jih pravočasno odkrije lahko predvsem ženska sama, če ima pravičen odnos do samopregledovanja dojk.

Boj proti raku dojke bo uspešen le kot trajno prepletanje samopregledovanja in zdravniških pregledov.

Na koncu povejmo še to, da bodo presežna sredstva, tako tista dobljena iz prodaje drugega aparata, kot tudi tista iz več zbranih vsote, uporabljena zgolj in samo za obnovitev in dopolnitev aparatov in instrumentov, ki služijo zdravstvenemu varstvu žena.

Predlog za najracionalnejšo porabo in porazdelitev teh sredstev, ki ga bo pripravil Zdravstveni svet, bo dan v obravnavo vsem občinskim zdravstvenim skupnostim, v okviru katerih bodo lahko delegatke, kot zastopnice vseh gorenjskih žena, zagotovile pravično porabo preseženih finančnih sredstev.

dr. Tomaž Ahlin

TOZD KERAMIKA VIŽMARJE

Stanovanj še vedno primanjkuje

Vsi se radi dobro počutimo. Ne le doma, tudi v tovarni na delu. Kako skrbijo za standard na delovnem mestu, za stanovanja in socialno smo povprašali Jožeta Pogačnika, sekretarja v vižmarski Keramiki.

Po možnostih, kakršne imajo v stari nenamenski hiši, so precej investirali v prostore in pritikline, da bi se delavci čimbolje počutili. Največja težava je prah, ta večni spremljevalec vseh keramičarjev. Naredili so odsevalne naprave, ki odvajajo mnogo prahu, pa še vedno ne vsega, tako da je po nalem zaprašen vsak kotiček v tovarni. Vendar prav zdaj skupina domačih tehnologov razvija nov tehnološki postopek, po katerem bodo oblikovali keramične mase že v mehkelem stanju in bo prahu manj ali nič. Sedaj namreč keramiko oblikujejo — mi bi rekli žagajo in vrtajo v trdnem stanju in pri tem se seveda kadi. Za novi postopek so dobili denar tudi iz sredstev Raziskovalne skupnosti in pri Ljubljanski banki. Zadeva bo stala kar preko 100 starih milijonov. Z novim postopkom bodo poskusno začeli v proizvodnji že v enem letu. Tako se bodo znebili prahu, pa tudi v storilnosti se bo gotovo poznalo, saj je oblikovanje eno od ozkih grl v Keramiki.

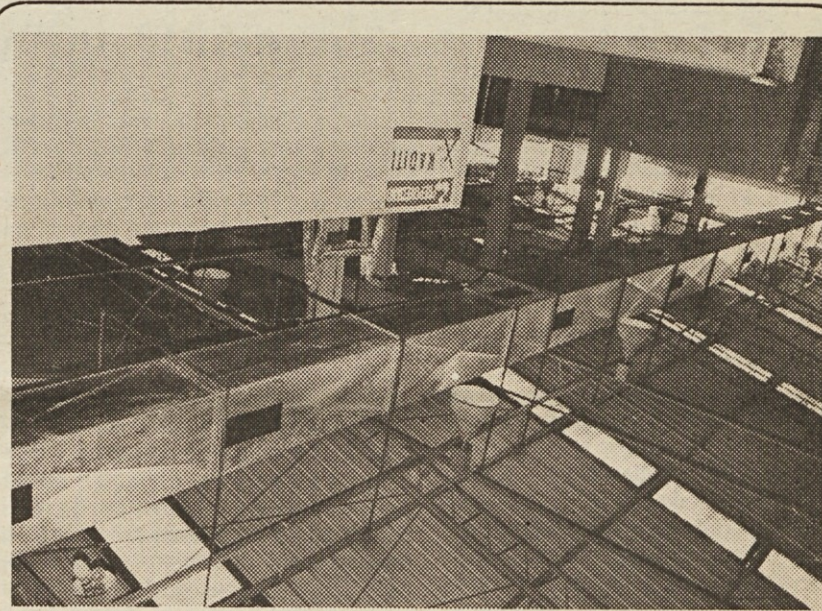
Sedaj tople obroke dobivajo iz gostilne, pa niso najbolj zadovoljni. Zato

bodo verjetno že s 1. septembrom oddali kompletno jedilnico in kuhinjo „v delo“ Iskra Invest servisu, ki bo skrbel za vso prehrano. Obdržali bodo seveda tople obroke, več izbire bo in na razpolago bodo tudi brezalkoholne pijače in hladne jedi.

Pred nedavnim so preuredili in modernizirali garderobe, umivalnice in sanitarije, pa seveda še vedno ni tako kakor bi radi, v stari in premajhni hiši se ni dalo narediti kdo ve kaj.

S socialnim delom se strokovno ne ukvarja nihče, posamezne pereče probleme pa je seveda treba urediti in to navadno naredi splošna služba. Imajo nekaj primerov alkoholikov, največ težav pa je s stanovanji. Precej delavcev imajo iz drugih republik in nekateri bi radi pripeljali sem družine, nekateri pa z družinami stanujejo v nemogočih razmerah. Zato so se lotili stanovanjske problematike z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Pa še vedno ni dovolj. Sredstva vežejo in jih oplemenitijo. Letos so tako pridobili okrog 40 starih milijonov in jih razdelili v obliki posojil. Na podoben način bodo prišli z lastnimi in bančnimi sredstvi še do 70 starih milijonov in tako bodo najbrž že letos rešili vsaj najnujnejše in kritične stanovanjske probleme.

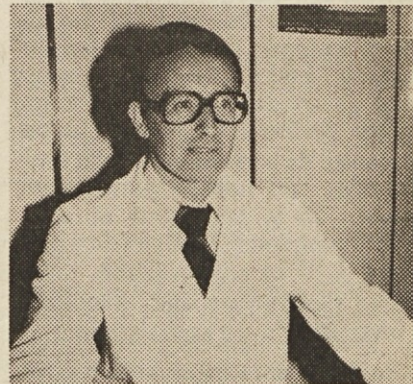
KF

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK: V novem delu tovarne že montirajo ventilacijske naprave, s katerimi bodo lahko skoro v celoti regularili temperaturo v proizvodni hali.

Naš zdravnik je vedno dobre volje

V novem prizidku Feritov je dobila prostor tudi obratna ambulanta. V njej se zdravijo delavci iz Keramike, Feritov, Skupnih služb, Magnetov, Orodjarne in Žarnic. Dr. Matija Dolgan z medicinsko sestro vsak dan ordinira 3 ure.

Dr. Matija Dolgan.

je. Tam precej nanesejo že čakalne ure in dnevi.

Pa tudi jaz lažje in v miru delam, saj nabita čakalnica človeka sili k litrici in ga dela nervoznega. Imam pa tudi čas za širši razgovor z bolnikom, če je to potrebno. Možno je tudi marsikaj urediti z mojstri in nadrejenimi, če je to potrebno. Tako smo povezani proizvodnja in medicina. Kar je v prid obema stranema, zlasti pa vsem delavcem.

Kakor vidite, v Stegnah vse več gradijo: Mikroelektroniko, Zmaj, Inženeringe in Optične instrumente. Število zaposlenih se večja. Treba bo misliti na večji zdravstveni center, na polno ekipo, na dve izmeni in tako vsem omogočiti solidno zdravstveno varstvo. Tako bi se lahko več ukvarjali s preventivo. Ob tem pa mi prihaja na misel, da bo taka kompleksna rešitev počasi zahtevala tudi ureditev otroškega varstva in prehrane. Iskra je znana po posluhu za potrebe sodelavcev in upam, da bodo pričakovanja rodila zaželjene sadove.

F. Kotar

Asortimentski plan-nezadostno

Delegati na delavskem svetu DO Široka potrošnja so ob informacijah o poslovanju v prvem polletju — dokončne ocene namreč še niso izdelane — zopet naleteli na, po besedah glavnega direktorja Simona Primožiča, ključni problem Široke potrošnje — neprogramsko izpolnjevanje asortimanskega plana. Že sam številčni podatek, da se ta izpolnjuje na moč „svobodno“ — od izdelka do izdelka se gibljejo številke med 11 in 167 % pove precej, še več pa v povezavi z dejstvom, da se navadno realizira plan izdelkov, ki so proizvodno najmanj zahtevni, ne pa plan tržno najspobjnejših, tako da prihaja do navzkrižja med ponudbo, povpraševanjem — in seveda željami v tovarnah. Slika pa je že skoraj popolna ob ilustraciji fizične proizvodnje, ki po oceni za prvo polletje dosega 90 % planirane in poslovnim rezultatom večine TOZD, ki je bil enak ničli.

Predsednik poslovnega odbora Široke potrošnje Silvo Penko je poročal o ugotovitvah tega organa v zvezi s slabim poslovanjem v prvem kvartalu. Vzroki za slabo realizacijo prodaje so v prešibki prodajni službi, za slabo realizacijo izvoza je krivec premajhno tehnično in operativno znanje izvoznikov, za slabo realizacijo proizvodnje same je krivo prepozno definiranje operativnega plana, k tem pa se seveda navezuje še slaba kvaliteta materialov, pomankljivost, ki vpliva na prodajo, pa je prav gotovo tudi slabo organizirana servisna mreža in seveda slabi servisi.

S temi ugotovitvami se sami po sebi navezujejo sklepi, ki naj izboljšajo položaj — organizirati močnejšo prodajno službo, okrepiti in izboljšati servisno mrežo, organizirati seminarje in tečaje za izvoznike, kajti rezultati prvega tromesečja se ne smejo več ponoviti.

OCENA POSLOVANJA ZA PRVO POLLETJE

Čeprav delegati na delavskem svetu niso prejeli pismenih informacij o poslovanju, ker zaključni rezultati še niso izdelani, pa je glavni direktor Široke potrošnje vseeno podal informacijo o oceni za posamezne TOZD in DO. Fizična realizacija plana je bila povsod pod planirano z edino izjemo Vrhniko, ki je plan dosegla s 100,7 %. Od ostalih so plan najbolj uresnili v Železnikih 97,2 % in Sežani 95,9 %, ostale TOZD pa so celo pod 90 %: Reteče 88,1 %, Pržan 82,4 % in Idrija 87,1 %. Poprečje za široko potrošnjo v celoti je okrog 90 %.

Rezultati prikazujejo, da se v celem polletju še močno odražajo slabi rezultati prvega kvartala z izredno nizkimi fizičnimi realizacijami. Enako slabo stanje, kakor smo že v uvodu omenili, je tudi na področju izpolnjevanja asortimanskega plana, ki se giblje med 11 in 167 %. Sezonski značaj večine širokopotrošnih artiklov se zlasti tu kaže kot kategorija, ki je tovarne ne morejo dojeti — skoraj po pravilu na tržišču v sezoni ni artiklov za tisto, temveč za preteklo ali prihodnjo sezono.

Slabo prilagajanje trgu je eden od ključnih problemov Široke potrošnje, saj proizvodni rezultati zadoščajo za relativno solidno tržno realizacijo. Žal pa navadno netržni ali v tisti sezoni nekonjunktorni izdelki preplavljajo prodajne police. Neskladje proizvodnje s prodajno sezono je kompleksen problem, ki odraža eno od miselnosti, da bo s svojimi izdelki krojila okus in potrebe potrošnikov, namesto, da bi bilo ravno obratno.

V proizvodnjo dobro vpeljan izdelek še ne zagotavlja tudi dobre prodaje kljub prepričanju določenih, v tovarniške stene zaprte struktur.

Prodajna situacija za prvo polletje tudi ni najboljša. Polovico letnega plana so s 56,5 % presegli v Železnikih in z 68,5 % v Idriji. Drugod so rezultati pod planiranim — Pržan 43,1 %, Vrhnika 47,8 %, Sežana brez dopolnilnega programa 38,7 % z dopolnilnim 50 % najslabše pa je v Tovarni gospodinjstvih aparatov v Retečah, kjer je realizacija letne prodaje dosegla komaj 39 %. Zelo slab je izvozni položaj, čeprav rezultati zaenkrat temeljijo samo na cenah. Plana niso presegli nikjer, najslabše pa je v Vrhnikih z 10 % realizacijo. Ostali podatki navajajo rezultate med 20 in 40 %. Izvozni plan za polletje je predvideval 6 milijonov dolarjev, doseženo pa je samo 4,5 milijona.

Mnenje poslovnega odbora je, da je za tako slabo realizacijo kriva premajhna proizvodnja in težka izvozna situacija. Njihov sklep je bil, da je potrebno izpade iz 1. kvartala nado-

mestiti v 3. kvartalu — s posebnim poudarkom na izvozu. Poslovni odbor je sprejel tudi zadolžitev, da bo spremljal vse TOZD pri izvajanju programov.

INVESTICIJE

Tovarne, ki so združene v DO Široka potrošnja, so po prostorski in proizvodni plati verjetno najbolj zastarele v celotni Iskri. To je na eni strani posledica nizke akumulativnosti teh tovarn, na drugi pa tudi posledica stihijske investicijske politike v preteklem obdobju. Vse dosedanje naložbe so bile izrazito obrobne značaja, prav zato je količinska proizvodnja tudi zelo počasi naraščala.

Predlog za bodoče investicije je zato toliko bolj ambiciozen, čeprav temelji izključno na razširitvi proizvodnih kapacitet. Predlog investicijskega plana omenja številko 100 starih milijard, ki naj bi jih investirali v novo

TOZD MONTAŽA ELEKTROMOTORJEV, IDRIJA

Izboljšanje odnosov z Železniki

„Po zaključnem računu, ki je pokazal, da ima idrijska TOZD 2 stari milijardi izgube, je sanacijska komisija v povezavi z Montažo elektromotorjev in DO, na eni strani ter občino na drugi, pričela iskati vzroke za takšen položaj.“

Približno tako smo o problemu nekdanjega obrata temeljne organizacije iz Železnikov, ki se je kasneje osamosvojil in postal samostojna TOZD, pisali pred meseci, ko se je pričelo razkrivanje vzrokov izredno slabega poslovnega rezultata. Že takrat smo tudi navedli ugotovitev, da idrijska temeljna organizacija v vseh letih samostojnosti ni imela — razen skupnega plana — nobenega dokumenta, ki bi zagotavljal normalen „pretok krvi“ po dobavni popkovini med Železniki in Idrijo.

Tovarna elektromotorjev iz Železnikov, ki Idriji dobavlja polizdelke, pa se zaradi takih ali drugačnih vzrokov tega plana ni vedno dobesedno držala, zato so bili — med drugim — pogosto na dnevnem redu zastoji na določenih proizvodnih mestih. Zakaj takega dokumenta ni bilo, je zdaj vsekakor prepozno ugotavljati, dejstvo je namreč, da je krivda verjetno na obeh straneh.

Samoupravni sporazum, ki to dobesedno pravzaprav ni, saj med drugim vsebuje določila o penalah za neredno dobavljanje polizdelkov iz tovarne v Železnikih Idriji, sta sedaj potrdila oba delavska sveta — idrijski in tisti iz Železnikov. Na obeh straneh upajo, prvi rezultati letošnje fizične proizvodnje pa to v glavnem potrjujejo, da se obema stranema odpira lepša bodočnost. V Železnikih upajo, da ne

tovarno TOZD TV. V Železnikih bi zgradili nove prostore in jih opremili z najnovejšo tehnologijo, novo tovarno naj bi zgradili tudi v Sežani in Višnji gori, na Vrhnikih bi bilo potrebno investirati v proizvodnjo motorjev, v Tovarni gospodinjstvih aparatov pa še iščejo smeri investicij, ki naj bi temeljile na večji vključitvi v mednarodno delitev dela. Pomembno naložbo načrtuje tudi Idrija, ki se bo z Gorenjem vključila v skupno gradnjo tovarne kompresorjev v Črnomlju.

Investicije naj bi bile predvidoma realizirane že do leta 1980 ali 1981, predstavljajo pa odločilen korak za nadaljnji razvoj Široke potrošnje.

PROBLEM: PRODAJA

Prodaja Široke potrošnje je vse od leta 1975 kadrovsko praktično nespremenjena in naraščajočim zahtevam TOZD že zdavnaj ni več kos. Proizvodnjo in prodajo bo potrebno v naslednjih 4 letih podvojiti, zato je nemudoma potrebno kadrovsko okrepiti bodoči TOZD Prodaja. Predviden je tudi nov sektor — marketing, in seveda dopolnitev obstoječih organizacijskih oblik.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O ZDRUŽEVANJU V DO

Po temeljitem pripravljalnem delu je narejen novi osnutek Samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v DO. Po obravnavi na političnih aktivih DO in SOZD Iskra bo v javni razpravi predvidoma po dopustih.

Ob zaključku delavskega sveta so delegati potrdili statut organizacije skupnega pomena IKM in investicijski kredit za TOZD Antene Vrhnika.

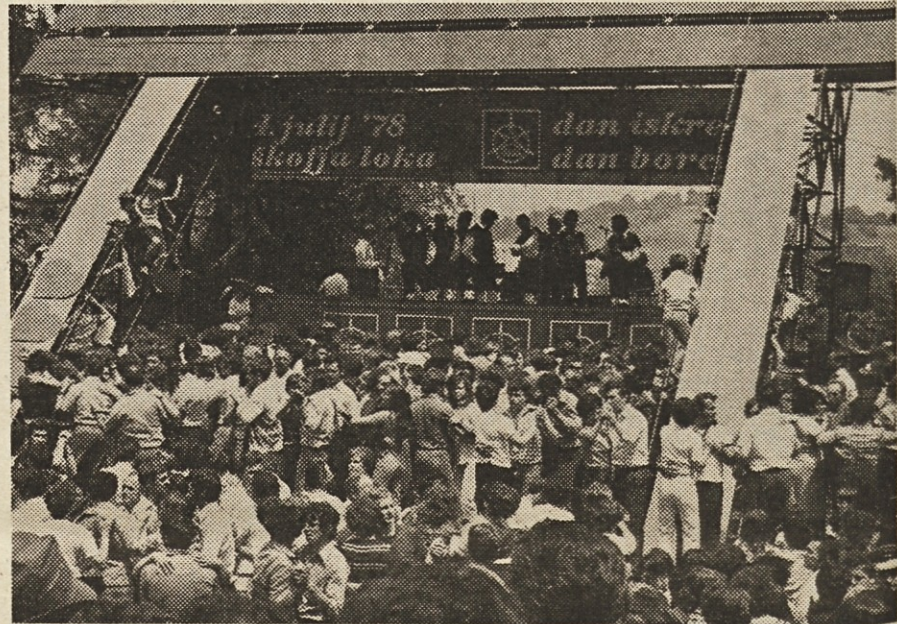
Stane Fleischman

Fotoodmevi z dneva Iskre

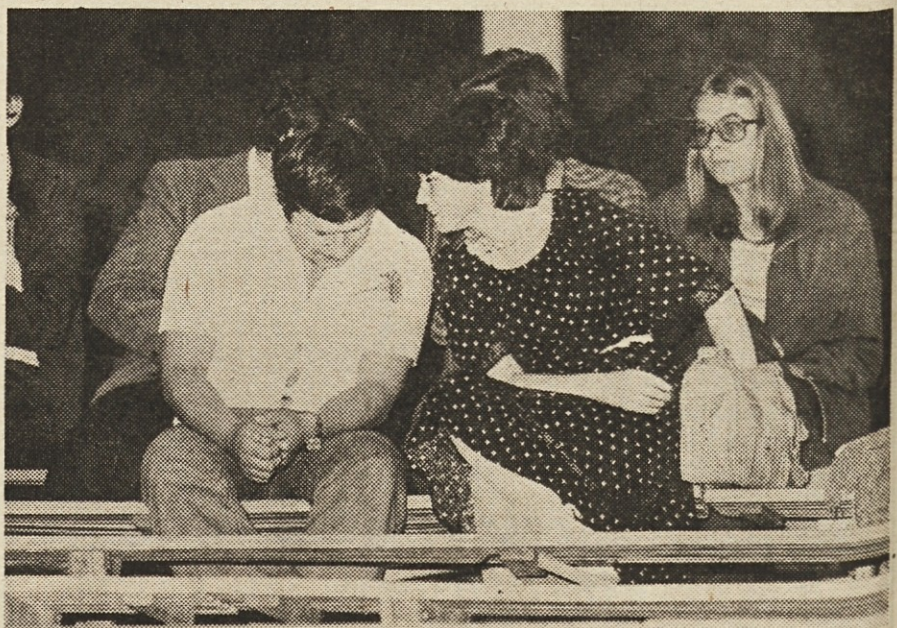
Pogled skozi zadnja vrata škoparice — takšnega navala celo na tem prostoru, ki so mu že tlačani loške gospode rekli, da je „bogu za hrbot“, res nihče ni pričakoval.

Svatje iz Semiča so imeli res iznajdljiva gosta — eden je igral na „meh“, drugi pa se je raje odločil za glavnik. Duet semiških slavčkov je požel buren aplavz!

Fantje iz ansambla Lojzeta Slaka so Iskrašem temeljito požgečkali podplate — njihova glasba pa je odmevala po celi Škofji Loki. „Visoko nad oblaki leti zdaj naša ptica“ čivkajo že golobčki — rojeni ali priseljeni v starodavno Loko.

Recitorka Zvezdana Kompare, zvezda Iskra Commerca med recitiranjem predsedniku Iskrine mladine Avgustinu Ciuhi — nepristranski opazovalci trdijo, da bo po kontroli Avgustinove žene v Iskrini mladinski organizaciji zapihal nov veter...

Ob dnevu Iskre so v škofješki Nami demonstrirali naše gospodinjstve aparate, v trgovini Merkur pa so se „varčini“ lahko tudi obrili z našimi brivniki.

S slavnostne otvoritve razstave del likovnikov Iskre ob dnevu Iskre na škofje-loškem gradu.

Prevajanje književnosti neuvrščenih in sosednjih dežel

Na nedavnem posvetovanju jugoslovanskih založnikov je imel zanimiv prispevek Jovan Janičević na temo prevajanja književnosti dežel v razvoju neuvrščenih dežel in sosednih narodov. Tako je naš avtor ugotovil, da smo od leta 1945 pa do 1977 prevedli skupaj iz književnosti neuvrščenih dežel 460 del, med katerimi jih je bilo največ iz Azije (164), sledi Afrika (158) in Latinska Amerika s 121 deli.

Glede na to, da prevodna književnost lahko predstavlja manjšo ali večjo enotno celoto samo v okviru enega jezika, je razumljivo, da moramo usmeriti raziskave obsega in strukture prevodov književnosti neuvrščenih dežel in dežel v razvoju na določene jezike naših narodov in narodnosti. V celotnem povojnem obdobju so se te književnosti prevajale v glavnem, v zadnjem desetletju pa izključno, v srbohrvaščino, slovenščino, makedonščino in albanščino. Za našo analizo se bomo poslužili podatkov iz obdobja 1968–1977, kot neke vrste reprezentativnim vzorcem.

V omenjenih desetih letih je bilo v srbohrvaščini objavljeno skupaj 93 prevodov iz književnosti, o katerih govorimo.

V istem razdobju je bilo v slovenščini objavljenih 30 prevodov teh književnosti in sicer: 1 zbornik del, ki izvirajo iz različnih območij, 5 knjig iz Afrike, 12 iz Azije in 12 iz Latinske Amerike. V makedonščini pa je bilo objavljeno 19 izdaj, in to 8 iz Afrike, 7 iz Azije in 4 iz Latinske Amerike. V albanščini pa je izšlo 15 knjig, izmed katerih 6 iz Afrike, 7 iz Azije in 2 iz Latinske Amerike.

V nadaljevanju pravi naš avtor, da prevodi v slovenščino ne odražajo splošne podobe prevodov v Jugoslaviji tako idealno. Posamezne, celo pomembnejše književnosti, kot književnosti Alžirije, Argentine, Egipta in Irana, niso zastopane v obravnavanem obdobju, pa tudi število pomembnejših pisateljev, ki niso bili prevedeni, ni tako majhno. Položaj na makedonskem in albanskem jezikovnem področju pa je še izrazitejši primer ožjega, pa čeprav vzornega izbora omenjenih književnosti in pisateljev. Izmed pomembnejših književnosti v makedonščini manjkajo v obravnavanem obdobju Brazilija, Egipt, Iran, Kolumbija, Mehika in Nigerija. Podobno je tudi na albanskem jezikovnem področju.

Nekoliko boljši pa je položaj pri prevajanju književnosti sosednih dežel. Tako smo v Jugoslaviji v obdobju 1969–1976 objavili 448 posebnih izdaj prevodov književnosti sosednih dežel. Struktura teh izdaj po deželah pa je naslednja: Albanija 3, Avstrija 44, Bolgarija 21, Grčija 70, Italija 194, Madžarska 49, Romunija 26.

V istem razdobju pa so v teh deželah objavili 147 prevodov jugoslovanskih književnosti. Da bi bili ti podatki objektivnejši ocenjeni, pa je treba poudariti, da prevodi v Jugoslaviji ne zajemajo samo beletristike, temveč tudi dela s področja družbenih ved in humanistike, medtem ko so prevodi v sosednjih deželah registrirani samo s področja beletristike. Struktura naših pre-

vodov v teh deželah pa je naslednja: Albanija 0, Avstrija 15, Bolgarija 24, Grčija 2, Italija 18, Madžarska 60 in Romunija 28.

Razen v primeru Albanije in Grčije lahko rečemo, da našo književnost prevajajo v sosednih deželah približno tako kot prevajamo književnost teh dežel pri nas. Večja odstopanja v odnosih naše književnosti do italijanske oz. avstrijske je na eni strani posledica že navedene različne sestave podatkov: na primer znaten del prevodov iz italijanščine tvorijo tudi dela iz likovnih umetnosti, filma, politike itd. Na drugi strani pa je italijanska književnost nedvomno ena najrazvitejših književnosti, medtem ko avstrijska književnost predstavlja del ene najrazvitejših književnosti v nemškem jeziku.

Dosedanji obseg prevajanja in izdajanja književnosti, o katerih smo govorili, kot tudi struktura teh prevodov, še posebej v srbohrvaščini, v temeljih zadošča količinskim merilom. V povojnem obdobju smo se seznanili z večino pomembnejših književnosti z vseh treh območij neuvrščenih dežel in dežel v razvoju in v večji ali manjši meri z glavnimi tokovi v književnosti dosedanjih dežel. Vendar pa še vedno številni pomembni pisci in dela čakajo na svoj prevod. Tako tudi tempo ugotavljanja in sprejemanja književnih pojavov pri nas še ni dovolj hiter. Celotna književnost, ki jih čedalje bolj aktivno spremljamo, kot so to latinsko-ameriške književnosti, mora miniti tudi deset let od kakšnega velikega književnega pojava, da bi se odločili za njegov prevod. Tudi sosednje književnosti nimajo boljše sreče. Razumljivo je, da je prevajanje azijskih, še posebej pa afriških književnosti še počasnejše in nesistematično. Številne književnosti, še posebej tiste, ki so v nastajanju in v mnogočem na ustni stopnji, nimamo v nobenem prevodu in nam celo primanjkuje informacij o njih. Med njimi je največje število prav neuvrščenih dežel in dežel v razvoju.

Zato bi bila ena od najpomembnejših nalog pri programiranju bodoče politike prevajanja in izdajanja tudi organizacija sistematskega spremljanja pojavov v nekaterih književnostih sveta in hitrejša reagiranje na pomembnejše dogodke kot tudi prizadevanje, da bi našo prevodno književnost dopolnili vsaj z antologijskimi izbori prevodov iz tistih književnosti, ki naj bi šele vstopile v svetovno književnost.

Razen književnosti neuvrščenih in dežel v razvoju kot tudi književnosti sosednjih narodov bi bilo potrebno posebno pozornost posvetiti tudi prevajanju književnosti tistih razvitih dežel, ki smo jih doslej sorazmerno malo prevajali v naše jezike, kot so to Belgija, Danska, Nizozemska, Norveška, Portugalska, Švedska in druge dežele. Nič manj pa ne bi bilo pomembno tudi izboljšati in razširiti prevajanje velikih književnosti Daljnega vzhoda, to je kitajske in japonske književnosti.

D. Ž.

Dopust na Malti

Med kolektivnim dopustom sem obiskal nekaj Iskrašev doma. Eden mi je brž zatrdil, da bo preživel dopust „na Malti“. „Kdaj pa greste tja,“ sem nasedel. „Saj bodo zidarji prišli domov, bomo ometavali fasado, pa bom na Malti“. Tak je bil uvod v moje potovanje po domovih mojih treh sogovornikov.

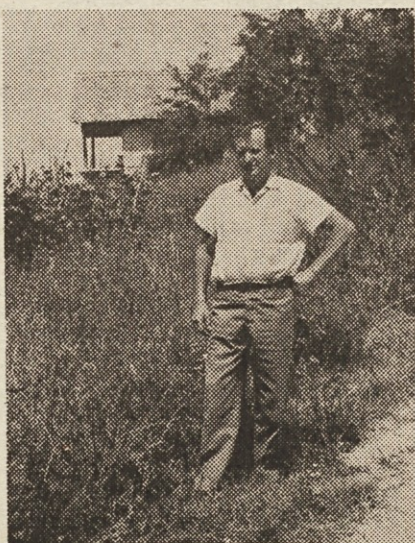
ŽIVLJENJSKI DOGODEK

Najprej sem se ustavil pri Francki Ingličevi. Z možem in otrokom se stiskajo v eni sobici v Ljubljani. Francka je sicer zaposlena v vižmarski Keramiki. Pogovor je hitro stekel.

„Kakor vidite, smo na tesnem, pa bo kmalu bolje. Sem mislila, da se bomo že ta dopust selili. Pa se je zavleklo z gradnjo bloka. Kupili smo dvosobno stanovanje v Preski pri Medvodah. Novo, komfortno – in naše bo. Verjemite, da se tega potikanja in drenja človek naveliča. V Iskri – Keramiki so mi pomagali z ugodnim posojilom, nekaj je dobil mož in nekaj je posodila Ljubljanska banka.“

„Se kaj veselite selitve?“ Francka je kar zavrisnila, slikal sem jo, navdušeno je dvignila roke.

„Še vprašate, to bo dogodek mojega življenja.“

Franc Lavrič iz Žužemberka.

ISKRAŠ Z MAROSTA

Nekako v kotu Ljubljanskega barja je majhna kmetija. Pozvonil sem v novi, neometani hiši pri Frenku Kastelicu, brusilcu iz Orodjarne. Na tablici hišne številke piše Škofljica, čeprav je hiša umaknjena od vasi. France mi je prišel odpret in me popeljal v kuhinjo. Mama nama je skuhala kavico. Pogovor je stekel.

„Ravno toliko zemlje imam, da sem razpet med tovarno in domom. Dela je precej. Zemlja je nevhaležna. Večino njiv imam na marostu (tako pravijo domačini Barju). Tam zraste le kisla trava in koruza.“

Še pred nedavnim sem se vselil v novo hišo. No, kar prijetno je v njej. Pa saj veste, nova hiša ni nikoli dograjena, stara pa nikoli popravljena. Kar naprej nekaj „cimpram“. Lani smo obložili fasado z izolacijskimi votlaki. Kmalu pa jo bomo ometali. Na drugi strani pa že kličeta po strehah hlev in kozolec. Težava maloposestnika in proletarca.“ France se je nasmejal.

Šla sva malo naokoli. V štali sta kobila in zrebček. France se je razživel. „Veste, precej sitnosti in komedij je z zrebcom. Pa je veselo z njim.“ Kobila se je prismukala k Francetu in vohala po roki. Zrebček pa po drugi. Hitel sem fotografirati.

„Nekateri čudno gledajo na nas, ki obdelujemo zemljo doma,“ je povzel Kastelic. „Pa nimajo prav. Delaven človek je delaven povsod. Pa tudi samostojen in preudaren postaneš, ko si na zemlji za vse odločitve sam.“

Spomenik Davorina Jenka v središču Cerkelj.

Francka Iglič iz Keramike.

Mislím, da se še nikoli ni poznalo „na sihtu“, da delam tudi na svojem. Žena je v službi na pošti, sin pa je v šoli. Mama nam pa malo pogospodinji. To se zelo pozna.“ Poslovil sem se.

Frank Kastelic iz Orodjarne.

SEZIDAL SEM SI VINSKI HRAM

Po prenatrpani prosluli „Dolenjki“ sem jo mahnil proti Žužemberku. Ob romantični Krki na desni in prvih vinogradih na levi moraš postati kar malo sentimentalni. Motijo le zidance, ki postajajo vse bolj vikendi. Ptičja strašila v tej idilični lepoti. Izgleda, da nima nihče dinamita, da bi te tujke spustil v zrak. Po slogu in barvah bi spadali čisto drugam.

V Žužemberku sem zavil na levo in se ustavil šele v Dobravi pri Doberniču. Tu je doma Franc Lavrič, ki je sicer zaposlen v žužemberški Iskri. Kar hitro sva bila sredi pogovora.

6 hektarjev zemlje imam. Dva obdelujemo, ostalo je gmajna in gozd. Imamo tudi svoj vinograd. Preko tisoč litrov obrodí vsako leto. Ko smo gradili hišo, sicer jo pa še vedno gradimo, nam je domači cviček prišel še kako prav. Še premalo ga je bilo. Imamo tudi traktor. Tako kar zlahka obdelamo vse. Otroci – tri imam – tudi že pridno pomagajo. Tudi žena je zapo-

slena v Keramičnih kondenzatorjih v Žužemberku. Oba sva nekvalificirana delavca. Oba delava na normo. Saj se kar zasluži, pa vendar, vse je drago, družina je velika in tenko bi piskali,

če bi živeli le ob plačah. Mislím, da nimajo prav tisti, ki se smejejo ali celo obsojajo nas, ki imamo svojo zemljo. Prepričan sem, da sem v mnogo boljši kondiciji, kakor poležuhi, ki popoldneve predemajo. Pa tudi o preutrujenosti je smešno govoriti. Redno presegam normo. Potem menda ja nisem slabši od drugih. Mislím, da znam pljuniti v roke.

Za kak dan bomo šli tudi na morje, z vso družino. Malo se je treba sprostiti, kar najprej tudi ne moreš biti „zaprežen“.

Naj vam za konec povem še tole: Iskra je za Žužemberk in okolico, široko okolico naredila mnogo. Suha krajina je revna. Reči moram, da nam je trda predla in iz skope zemlje smo zvlekli premalo za pošteno življenje. Zdaj pa gre lažje. Gradimo in popravljamo hiše. Pa lažje je. Manj garanja in večji kos kruha. Ne pozabite tega zapisati.“

S Francetom sva se zapeljala mimo vinogradov – k tej reportaži spada tudi slika z vinogradom in zidanico. Pa sva jo naredila.

F. Kotar

Prebrali smo za vas

Četrta knjiga Izborna iz del Josipa Broza Tita nosi naslov Samoupravljanje. Titova misel o samoupravljanju je misel delavskega razreda tako po svoji razredni usmerjenosti kakor tudi po svoji teoretični globini, jasnosti in preglednosti. Po jasnosti in konkretnosti je Titova misel o samoupravljanju kakor sploh njegova misel v celoti edinstvena v novejši zgodovini marksizma. V tem smislu izpričuje, da je tudi najbolj zapletena teoretična vprašanja mogoče povedati jasno in razumljivo. Zato je izreden zgled vsem ustvarjalcem na področju marksistične misli.

Titovo misel o samoupravljanju odlikuje izrazito dialektični značaj, ki izhaja iz dialektične narave revolucije pri nas, katere nove faze pogumno in konstruktivno kritizirajo že presežene faze.

Uredniki našega izbora so pravilno prišli do jasnega spoznanja, da Tito kar naprej neposredno povezuje samoupravljanje in demokracijo, da mu je samoupravljanje najvišja oblika socialistične demokracije. Govoriti o samoupravljanju je Titu zmeraj pomenu govoriti o demokraciji kot vladavini delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Titova misel o samoupravljanju je ravno rdeča nit, ki povezuje njegovo izjemno bogato in vsestransko delo v povsem skladno enoto. S samoupravljanjem kot ogroženo Titove revolucionarne misli so neposredno povezana tudi njegova plodna razmišljanja o vseh drugih vidikih boja za socializem v Jugoslaviji in v svetovnih razsežnostih.

In končno je tu še zadnja, peta knjiga našega Izbora iz del Josipa Broza Tita, ki so ji uredniki dali naslov „Jugoslavija v boju za neodvisnost in neuvrščenost.“

V svojem bogatem revolucionarnem in državniškem delu je predsednik Tito veliko svojih govorov, člankov in drugih tekstov posvetil boju za mir, neodvisnost in enakopravnost narodov in družbeni napredek v svetu.

Jasno je, da je naš izbor Titovih del v petih knjigah nepopoln in nedokončen in seveda nosi pečat svojih sestavljalcev. Zato so seveda za poglobljena znanstvena raziskovanja merodajna edino zbrana dela predsednika Tita. Vendar pa smo lahko prepričani, da se je urednikom in sestavljalcem v okviru namena te izdaje posrečilo pokazati korenine in razvoj politike neuvrščenosti in prikazati tudi kontinuiteto zunanje politike Jugoslavije, ki je od let našega narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije nenehno usmerjena k neodvisnosti. Seveda pa z neodvisnostjo razumemo neodvisnost naše države kakor neodvisnost vseh držav in narodov v svetu.

Tudi v tej knjigi je izraz predsednika Tita jase in neposreden. Njegovo razlaganje je zmeraj zanimivo. Kadar govori o najbolj zapletenih svetovnih problemih, govori o njih in jih čuti predvsem kot – človek, ki je ves predan boju za srečo vseh ljudi. V teh problemih se identificira z navadnimi ljudmi, z njihovimi željami, upanji in hotenji, vendar jih spozna z globino in vizijo revolucionarja in državnika, ki je s svojo mislijo preniknil v bistvo stanj in odnosov današnjega sveta. V tem pa je tudi njegova veličina državnika in misleca, v tem je moč politike neuvrščenosti, ki jo zastopa.

D. Ž.

Zakon o obligacijah

POVRNITEVŠKODE

Odgovorna oseba je dolžna vzpostaviti stanje, ki je bilo, preden je škoda nastala (vzpostavitev prejšnjega stanja — restitutio in integrum). Če taka vzpostavitev ni v celoti možna, je treba za razliko plačati primeren denarni znesek. Odškodninska odgovornost se šteje za zapadlo od trenutka nastanka škode (kar je pomembno za obrestovanje odškodninskega zahtevka).

V primeru smrti, telesne poškodbe ali okvare zdravja vzpostavitev prejšnjega stanja ni možna. V takem primeru ima odškodnina praviloma obliko denarne rente, ki je dosmrtna ali začasna. Upnik ima pravico zahtevati namesto rente enkratno vsoto. Ta se odmerja glede na upnikovo verjetno bodočo življenjsko dobo, odbijejo se pa obresti.

V drugih primerih ima upnik pravico do povrnitve navadne škode in do povrnitve izgubljenega dobička, vse po cenah ob izdaji sodbe na prvi stopnji (pojavi se izraz „dobiček“). Če je oškodovanec tudi sam kriv za nastalo škodo, ima pravico do odškodnine le v zmanjšanem obsegu. Od celotne ugotovljene škode se odbije del, ki odgovarja stopnji njegove soodgovornosti.

Kdor povzroči, da nekdo umre, mora povrniti običajne stroške za njegov pogreb (ne glede na starost pokojnega), seveda tudi stroške za njegovo zdravljenje, prav tako povrniti izgubljen zaslužek zaradi nezmožnosti za delo. Oseba, ki jo je umrlj preživljal ali redno podpiral, in oseba, ki je imela po zakonu pravico zahtevati od njega preživljanje, ima pravico do povračila škode, ki jo utрпи zaradi izgubljenega preživljanja oziroma izgubljene podpore. Ta odškodnina se odmeri v obliki rente ali enkratne vsote, ne sme pa biti večja kakor bi plačeval pokojni, če bi ostal živ in zdrav. Za pretrpljene telesne bolečine, za pretrpljene duševne bolečine zaradi zmanjšanja življenjske aktivnosti, skaženosti, razžalitve dobrega imena in časti ali, okrnitve svobode ali pravice osebnosti ali smrti bližnjega in za strah prisodi sodišče, če spozna, da okoliščine primera, zlasti pa stopnja bolečin in strahu ter njihovo trajanje, to opravičujejo, pravično denarno odškodnino, neodvisno od povračila gmotne škode, pa tudi, če gmotne škode sploh ni bilo. Za duševne bolečine se lahko prisodi odškodnina zakoncu, otrokom in starejšim pokojnika, bratom in sestram pa le, če je med njimi in pokojnikom obstajala trajnejša življenjska skupnost. Taka odškodnina se lahko prisodi tudi nezakonskemu tovarišu, če je med njim in pokojnikom obstajala trajnejša življenjska skupnost.

Poleg drugega preneha dne 30. 9. 1978 veljati tudi sedanji zakon o zastaranju terjatev. Doselej je bilo v 14. členu zakona o zastaranju terjatev določeno, da zastarajo terjatve v desetih letih, kolikor ni z zakonom določen drugačen rok zastaranja. V čl. 371 zakona o obligacijah (ZO) je pa določeno, da zastarajo terjatve v petih letih, če ni z zakonom določen za zastaranje drugačen rok. Tu gre torej za bistveno skrajšan splošni zastaralni rok. Terjatve občasnih dajatev, ki dospevajo v letnih ali v določenih krajših časovnih presledkih (občasne terjatve, npr. vzdrževalni obroki mesečno) zastarajo v treh letih od zapadlosti vsake posamezne dajatve, bodisi da gre za stranske občasne terjatve, kot je terjatve obresti, ali pa za takšne občasne terjatve, s katerimi se črpa sama pravica, kot je terjatve preživljanja. Torej zastarajo v treh letih mesečni neplačani preživitinski zneski, če jih upnik ne uveljavlja z izvršbo, a so že prisojeni. Pri tem pa zastara pravica, iz katere izvirajo občasne terjatve, prav tako v petih letih, odkar je zapadla najstarejša neizpolnjena terjatve, po kateri dolжник ni izvršil nobene dajatve več. Če zastara taka pravica, izgubi upnik pravico terjati bodoče občasne dajatve in tudi zaostale dajatve, ki jih dolжник ni poravnal. Pravica do preživljanja, ki gre komu po zakonu, sploh ne more zastarati, pač pa lahko zastara terjatve na posamezne periodične dajatve, kakor je že zgoraj povedano. Glede zastaranja zakupnine, odškodnine, plačil, ki se plačujejo normalno mesečno (naročnine, elektrika, plin, voda, ogrevanje, ptt storitve) zastarajo po dosedanjih določbah. Vendar zastaranje ne teče med zakonci, med starši in otroki, dokler traja roditeljska pravica, med dvema, ki živita v nezakonski skupnosti, dokler obstoji taka skupnost.

Zakon navaja tudi druge določbe, vendar jih zaradi prostora ne moremo podrobno obravnavati, niti naštevati. Kdor jih potrebuje, se mora o njih posebej poučiti. Prihodnjič o posameznih pogodbah, zlasti o prodaji, zakupu, gradbeni pogodbi, o gostinski hrambi, o zavarovalni pogodbi, o poročstvu in o poravnavi. CafI

Uspehi šahistov Iskre

Čeprav že dalj časa v časopisu Iskre nismo zasledili skoraj nobenihotic o delu naših šahistov, razen tiste o nastopu na Iskrinih letnih igrah, to ne pomeni, da šahisti Iskre niso želi uspehov tudi drugje. Nasprotno! Lahko trdimo, da so dosegli pomembne uspehe, lahko bi rekli, da „zavdanja vredne“. Pri tem vsekakor prednjači reprezentančna ekipa, nič manj pa posamezne sindikalne ekipe in tudi posamezniki.

Pa pogledjmo kar po vrsti, kateri so bili ti uspehi:

Že nekoliko odmaknjen se nam zdi izreden uspeh, ki ga je dosegla reprezentančna ekipa šahovskega društva Iskre v slovenski šahovski ligi in v republiškem finalnem tekmovanju za pokal maršala Tita. Na tem tekmovanju je presenetljivo z odlično igro mladih tekmovalcev osvojila prvo mesto in s tem naslov slovenskega moštvenega prvaka s pravico nastopa v drugi zvezni ligi in direktnem nastopu v finalni skupini zveznega zaključnega tekmovanja v borbi za pokal maršala Tita. Ta uspeh je toliko pomembnejši, če upoštevamo, da so jim bili nasprotniki npr. take ekipe, kot sta Maribor in Domžale, ki imata v svojih vrstah elitne šahovske mojstre.

Največji uspeh doselej pa je reprezentančna ekipa dosegla vsekakor z nastopom v Puli, kjer je v okviru šahovskega festivala Mladosti v borbi za pokal maršala Tita delila 7.—8. mesto. Reprezentančno šestčlansko moštvo ŠD Iskre je to pot prvič sodelovalo v finalni skupini tega tekmovanja. Po letu 1971, ko je ŠK Zmaj delil v Puli 6.—7. mesto v ŠK Mariborom, je prvič, da je teknovalo v finalni skupini v borbi za pokal maršala Tita tudi Ljubljansko šahovsko moštvo. Da je doseženi uspeh izreden, govori tudi dejstvo, da je v finalni skupini sodelovalo med drugim 17 velemojstrov, 16 mednarodnih mojstrov in 15 mojstrov, med tem ko je naša ekipa imela le enega mednarodnega mojstra in pet mojstrskih kandidatov ter je zato po formalnih kategorijah bila na predzadnjem mestu. Toda njihova borbenost in moč, čeprav brez izkušenj na velikih tekmovanjih, je spet pripravila prijetno presenečenje.

Zmagovalka tega tekmovanja je bila izmed 16 moštev v finalni skupini tudi tokrat Mladost — Industromontaža iz Zagreba, ki je s tremi velemojstri, enim mednarodnim mojstrom in dvema mojstroma dosegla 13 točk. Sledili so: Monting iz Zagreba 13, RAD iz Beograda 12, Domžale in PPT Zagreb po 11 in pol, Spartak iz Subotice 11, Iskra 10 in pol ter Kurjački iz Pančeva prav tako 10 in pol točke iz 20 možnih (pet kol po štiri partije). Teh prvih osem klubov je zagotovilo svojim republikam in pokrajinam direktni nastop v finalu

prihodnjega leta, s tem, da se jim pridružijo še pokalni zmagovalci vseh republik in pokrajin — Slovenija bo tako prvič v finalnem zveznem tekmovanju za pokal maršala Tita imela tri predstavnike.

Igralci ŠD Iskre so igrali iz kola v kolo bolje. V prvem so sicer izgubili s Studentom iz Skopja z 1:3, potem ko je potek partij dolgo časa kazal na izenačen rezultat. V drugem kolu so remizirali z 2:2 proti Rakovici, v tretjem spet isti izid proti Kurjačkim, potem ko se je že nasmihala lepa zmaga. V 4. kolu je sledila zmaga z 2,5:1,5 proti Titogradu in v petem kar 3:1 proti Nikici Pavlič iz Banja Luke.

Na 1. deski je mednarodni mojster Janez Barle dosegel 2,5 točke iz štirih partij (med njimi dve zmagi proti velemojstroma Ivanoviču in Bukiču), na drugi deski je Ivan Bratko dosegel dva remija iz treh partij, potem ko je v izgubljeni partiji že povsem nadigral svojega nasprotnika. Sledijo Darko Steiner z 1,5 točke iz treh partij (z zmago proti velemojstru Vukiču in remi proti mednarodnemu mojstru Marjanoviču). Konvalinka Vojan in Slavko Krivec beležita po dve točki iz treh partij, ne da bi izrabila vse možnosti, ki sta jih ustvarila v partijah — Naši igralci so imeli za nasprotnike 3 velemojstre, štiri mednarodne mojstre, 5 mojstrov, 7 mojstrskih kandidatov in enega prvokategornika.

Ta nastop moštva ŠD Iskre v jugoslovanskem tekmovanju pomeni eno izmed pomembnih priprav za zahteven nastop v 2. zvezni ligi, ki bo v jeseni v Puli.

Izmed ostalih 2.500 udeležencev na festivalu Mladosti v Puli, z mednarodno udeležbo so sodelovali tudi dve ženski ekipi ŠD Iskre in štiri sindikalne ekipe.

V skupini 30 ženskih ekip je zmagala Bosna iz Sarajeva s skupno 7,5 točkami iz 10 možnih, medtem ko je prva ženska ekipa ŠD Iskra dosegla 4,5 točke (z eno bolno tekmovalko) in zasedla 17.—21. mesto, medtem ko je ekipa Iskre Elektromehanika iz Kranja s tremi točkami dosegla 26.—29. mesto, ki je bil obenem prvi zunanji nastop začetnic. Ta uspeh jim je lahko samo spodbuda za pridobivanje novih izkušenj.

V ostalih 15. festivalskih skupinah so nastopile še štiri sindikalne skupine z dokaj dobrim uspehom. Tako sta Iskra II in Iskra Elektromehanika dosegli po 11,5 točk, Iskra III in IV. pa po 9 točk od 20 možnih, vsaka seveda v svoji skupini, ki so bile po jakosti praviloma zelo močne.

Ni manj pomemben uspeh pa je dosegla naša prva sindikalna ekipa na XXX. sindikalnem moštvenem prvenstvu Slovenije za leto 1978 v dneh 3. in 4. junija v Kranjski gori. Ekipa v sestavu Galle, Kerec, Kumše,

Soukal in rezerve Sešek, Butala in Jereb je že v predtekmovanju pokazala kaj zmore. Tako je Iskra I. dosegla 14 točk pred zasledovalcem TAM Maribor, ki je zbral 11,5 točk. Obe ekipi sta prišli v finalno skupino. Ostala moštva iz te predtekmovalne skupine t.j. Tomos Koper, SPIZ Ljubljana, Saturnus Ljubljana in Steklarna Rogaska Slatina pa so se morala zadovoljiti z nastopom v tolažilnih skupinah.

Po dokaj skromnem, da ne rečem neuspešnem začetku bojev v finalni skupini, saj so v petih kolih zbrali komaj 5 in pol točk, so v preostalih šestih kolih zaigrali kot prerorjeni. Niso se ustrašili še tako močnih zmagovalnih ekip in uspeh ni izostal. Dosegli so to, kar so že pred začetkom predvidevali to je sedmo mesto v končni razvrstitvi z 21 zbranimi točkami. Posamezna moštva so v finalni skupini dosegla naslednja mesta:

1. Železniško gospodarstvo Ljubljana — 30, 2. Termoelektrarna Trbovlje — 27,5, 3. STS Trbovlje — 26, 4. REK Velenje — 24,5 5. Slovenska filharmonija — 23, 6. Skupščina mesta Ljubljane — 22, 7. Iskra I. Ljubljana — 21, 8. TAM Maribor — 20,5, 9. STOL Kamnik — 20, 10. Gorenje Velenje — 18,5, 11. SZDL Ljubljana — 17, 12. Železarna Jesenice, TOZD VET — 14 točk.

Žal se tega tekmovanja ekipa ISKRA II, katero je organizator tudi povabil, ni mogla udeležiti zaradi drugih obveznosti posameznih članov te ekipe.

Pravico nastopa na tem tekmovanju so imela samo moštva, ki so v predtekmovanju dosegla določen uspeh. V bodoče pa šahovska Zveza Slovenije premišlja, da bi to tekmovanje organizirala v odprti obliki, t.j., da bi vsako sindikalno moštvo imelo pravico sodelovati ne glede na rezultate predhodnega tekmovanja.

P. Jereb

ISKRA
Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ o. sol. o.

objavlja prosta dela in naloge
ELEKTROTEHNIKOV
ŠIBKI TOK

v razvoju in proizvodnji na področjih telekomunikacij, računalništva in merilne tehnike.
Pogoja:

— srednja tehniška šola, smer šibki tok
— uspešno opravljen psihološki test.

Od kandidatov pričakujemo samostojnost, smisel za ustvarjalno in timsko delo. Sodelavcem nudimo ustrezno stalno strokovno izpopolnjevanje.

Pismene prijave pošljite v roku 15 dni na naslov: ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ, 64000 Kranj, Savska loka 4, Kadrovsko področje.

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame

MARIJE ERŽEN

se iskreno, zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD TEA za izraženo sožalje in denarno pomoč

Hčerka Pavla Maček.

ZAHVALA

Ob smrti mojega sina

MARJANA BAJŽLJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem Tovarne števec za darovani venec, izrečeno sožalje, spremstvo na njegovi zadnji poti in ostalo pomoč

Helena Bajželj

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar — Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE) in Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisnotiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Del udeleženk pohoda na Boč.

Sto žensk Elektromehanike na Boču

Vsako leto organizira planinska sekcija Elektromehanike tradicionalni pohod „100 žensk“ na enega izmed manj zahtevnih vrhov. Letošnji pohod je bil že četrti po vrsti in to na Boč.

Gora Boč se nahaja južno od Poljčan in se strmo dviga do višine 980 m, z razglednim stolpom vred pa doseže 1000 metrov. Z vrha je ob lepem vremenu izredno lep pogled na Kamniške planine, Pohorje in celo na Snežnik. Je prvi in najvišji v verigi haloških gor, ki so poznane po dobrem vinu.

Izraz „100 žensk“ je le simboličen, ker jih ni bilo ravno 100. Poleg tega se je vmes prikradel tudi kak moški, ker drugače pač ne gre. Avtobus nas je zložil v Zgornjih Poljčanah, kjer smo se kmalu spoprijeli s strmimo Boča. Po eni uri smo dospeli do koč, kjer smo

imeli daljši postanek. Večina udeleženk pohoda se je kljub slabo obetajočemu vremenu odločila za na vrh. Le slabo uro hoje smo porabili do vrh Boča, kjer se je cela družina še fotografirala, čeprav je bilo le malo upanja, da bo iz vsega tega kaj za pričakovati. Vrh je bil zavil v gosto neglo. Iz koč na Boču smo odšli šele tedaj, ko se je vtil močan dež z vetrom. Odločitev vodstva pohoda je bila, da bi se spustili nazaj v Poljčane, kjer nas je čakal avtobus. Ob povratku smo se ustavili še v Rogški Slatini, kjer je bila „degustacija“ ob vrelcih Donata in Styrie. Ugotovljeno je namreč bilo, da sta vrelca res zdravilna in da zdravemu človeku sploh ne škodujeta.

Čeprav v slabem vremenu, smo v dobri družbi in v veselem razpoloženju preživeli srečen dan.

Edvard Erzetič

Šahovska igra se v Iskrinih organizacijah vse bolj razvija.

Ob obisku vojakov iz karavle Lokvica v Avtoelektriki je bilo tudi športno srečanje. Za spomin je nastal tudi zgornji posnetek.

BIVAK ISKRA — JEZERSKA KOČNA

Planinska sekcija Iskre Elektromehanike Kranj organizira v soboto, 12. avgusta zelo zanimiv planinski vzpon na Jezersko Kočno.

Odhod avtobusa izpred kranjskega hotela Creina bo ob 6. uri zjutraj, peljal bo v dolino Kokre do izhodišča ture. Od tu bomo šli mimo Suhadolnika do bivaka ISKRA pod ostenjem Kočne in naprej po direktni smeri na vrh Jezerske Kočne. Vzpona bo skupno približno štiri ure. Vračali se bomo čez Dolce in Kokrško sedlo mimo Suhadolnika do izhodišča. Tura je razmeroma zahtevna, zato je potrebna vsaj dobra obutev. Cena prevoza je 10 din.

Prijave in vplačila sprejema Volga Pajk, tajništvo ERO, tel. 2822 do srede, 9. avgusta.

IZLET V DOLOMITE

Planinsko društvo ISKRA priredi enotedenski izlet v najlepši del Dolomitov, v skupino Pala, od 19. 8. do 26. 8. Povzpeli se bomo na tri vrhove: Cimone della Pala 3185 m, Pala di San Martino 2987 m in Sass Moor 2812 m. Vzponi so plezalni s težavnostno stopnjo II. in III. imajo pa tudi normalne pristope. Prespali bomo večinoma v kočah in bivakih. Vožnja z avtomobili tja in nazaj približno 700 km.

Cena izleta je informativna 1.200 vračunano vodništvo, prevoz in prenočišče. Pohitite s prijavi na: Počitniška skupnost ISKRA, Ljubljana, Ilirska 27 tel.: 325-587 in 325-589 do srede, 26. julija 1978, z akontacijo 500 din.